

Vlaams
Parlement

vergadering **C222**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 30 maart 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de ongelijke behandeling van samengestelde gezinnen bij de berekening van de waterfactuur – 2438 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het criterium van het domicilie voor de berekening de waterfactuur – 2510 (2020-2021)	5
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het jaarverslag 2019-2020 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen – 2444 (2020-2021)	9
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vestiging van tuinaanlegbedrijven – 2460 (2020-2021)	14
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het saneren van zonevreemde bijgebouwen voor de verbetering van het ruimtelijk rendement – 2461 (2020-2021)	16
VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de nieuwe beheerregeling voor het waterkonijn – 2470 (2020-2021)	19
VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het meten van geurhinder door intensieve veehouderij – 2477 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over omgevingsvergunningen voor pluimveebedrijven – 2574 (2020-2021)	21
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de erkenningsaanvraag van de vzw Promaz in het kader van het stookoliefonds – 2521 (2020-2021)	27
VRAAG OM UITLEG van Leo Pieters aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vermarkting van wildbraad – 2543 (2020-2021)	31
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het aanwenden van de middelen uit het Openruimtefonds – 2552 (2020-2021)	32

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de handhaving van het verbod op het gebruik van warrelnetten in de recreatieve visserij – 2561 (2020-2021)	41
VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het advies van de Minaraad, de SALV en de SERV over de stroomgebiedbeheerplannen – 2567 (2020-2021)	42
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Hulle aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de klimaatrobuustheid van de Vlaamse bossen – 2587 (2020-2021)	45

**VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de ongelijke behandeling van samengestelde gezinnen bij de berekening van de waterfactuur
– 2438 (2020-2021)**

**VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het criterium van het domicilie voor de berekening de waterfactuur
– 2510 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over de ongelijke behandeling van samengestelde gezinnen bij de berekening van de waterfactuur.

Ongeveer een op de tien gezinnen in Vlaanderen is een samengesteld gezin. Voor de kinderen in dergelijke gezinnen is er vaak een co-ouderschapregeling met de voormalige partner. Concreet betekent dit dat de kinderen ingeschreven of gedomicilieerd zijn bij de ene of de andere partner.

De waterfactuur voor een gezinswoning bestaat uit drie componenten: de prijs van het kraanwater, de gemeentelijke bijdrage en de bovengemeentelijke bijdrage. Elk van deze prijscomponenten bestaat uit een vast en een variabel deel. Het vast deel is gekoppeld aan de woning en per gedomicilieerde op dit adres kan er een korting per inwoner worden toegekend. Om het simpel uit te leggen: hoe groter het gezin is, hoe minder vaste kosten men moet dragen. Vanaf vijf gedomicilieerden valt de vaste kost eigenlijk weg. Voor het variabele deel wordt er gewerkt met een basisverbruik van 30 kubieke meter per adres en bijkomend nog eens 30 kubieke meter per gedomicilieerde. Het waterverbruik dat boven dit basisverbruik zit, wordt beschouwd als 'comfortverbruik' en wordt dubbel aangerekend. Dat is misschien een duidelijk principe, maar samengestelde gezinnen zijn er soms wel de dupe van.

De samengestelde gezinnen waarvan de kinderen van een of beide partners ingeschreven staan bij de andere partner, worden in dit systeem tweemaal bestraft. Enerzijds mislopen zij de kortingen op het vaste deel doordat de kinderen niet op dit adres gedomicilieerd zijn. Anderzijds bestaat de kans dat deze gezinnen boven het basisverbruik zullen zitten omdat er geen bijkomende 30 kubieke meter per kind wordt toegevoegd aan het basisverbruik. Omgekeerd zullen de samengestelde gezinnen waar de kinderen ingeschreven zijn, in verhouding te veel kortingen ontvangen in verhouding tot het werkelijke verbruik.

Minister, door te werken met het aantal gedomicilieerden per adres voor de berekening van de waterfactuur, bestaat de mogelijkheid dat bepaalde samengestelde gezinnen benadeeld worden en andere bevoordeeld worden.

Hebt u deze problematiek al besproken met de Vlaamse Milieumaatschappij en/of de drinkwatermaatschappijen? Wat was het resultaat van dit overleg?

Bent u van plan om het Vlaams decreet betreffende het integraal waterbeleid te actualiseren nu er steeds meer samengestelde gezinnen zijn, zodat deze ongelijkheid weggewerkt kan worden?

Denkt u aan andere, eerder pragmatische oplossingen voor dit probleem, indien u het decreet niet wenst aan te passen? Aan welke oplossingen denkt u dan en wanneer kunnen die in uitvoering worden gebracht?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik heb een soortgelijke vraag, met een andere invalshoek.

In de bepalingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid die betrekking hebben op de bijdrage voor het water dat geleverd wordt door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, wordt vaak het criterium van het domicilie gehanteerd om een groter volume water aan een lagere prijs te verkrijgen.

Ik citeer het artikel in de geschreven versie van mijn vraag om uitleg. Voor sommige situaties lijkt het domicilie echter niet het beste criterium om de achterliggende filosofie van de kortingen te honoreren. Het Grondwettelijk Hof heeft zich bijvoorbeeld al enkele keren negatief uitgesproken over het criterium van het domicilie voor de kortingen bij de onroerende voorheffing voor kinderlast ingeval van co-ouderschap. Dat is meer het domein waarover de vraag van de heer Danen ging. Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat het criterium van domicilie als discriminatoir kon worden beschouwd.

Een vergelijkbare redenering zou men kunnen volgen voor studenten in studentenhuysvesting. Ook zij zijn immers doorgaans niet gedomicilieerd in hun studentenwoning. Dat is wettelijk bepaald in artikel 53 van het Woninghuurdecreet, dat het toepassingsgebied van huurcontracten voor studentenhuysvesting uitdrukkelijk beperkt voor gevallen waarbij de inwonende studenten niet gedomicilieerd zijn. Ze verbruiken water natuurlijk wel op een vergelijkbare manier met een gewoon huishouden.

Hetzelfde geldt voor het uitvoeringsbesluit, het besluit van de Vlaamse Regering van 5 februari 2016 houdende tariefregulering van de integrale drinkwaterfactuur. In het uitvoeringsbesluit staat weliswaar een uitzonderingsmogelijkheid voor mensen die zich niet kunnen domiciliëren, maar die bepaling lijkt enkel van toepassing voor mensen die zich tout court niet in Vlaanderen kunnen domiciliëren. Uiteindelijk vallen dus ook studenten in een studentenwoning daar niet onder.

Minister, bent u van mening dat de bovenvermelde situaties inderdaad een inbreuk vormen op het gelijkheidsbeginsel?

Ziet u, naast de bovenvermelde voorbeelden van co-ouderschap en studenten, nog situaties die mogelijk een schending van het gelijkheidsbeginsel kunnen vormen?

Zo ja, welke mogelijkheden ziet u om deze ongelijke behandeling te beëindigen?

Welke financiële impact zou zo'n gelijkstelling tussen studenten en gedomicilieerden hebben?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Bedankt, collega's, voor deze vragen.

De impact van de huidige regeling op gezinnen met co-ouderschap is me bekend. Ik heb daarom opdracht gegeven aan Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om op basis van bestaande registers van co-ouderschap tot een meer rechtvaardige verdeling te komen. Een belangrijke opmerking hierbij is dat co-ouderschapsregelingen niet altijd worden geregistreerd, enorm uiteenlopend zijn en ook regelmatig kunnen veranderen. We moeten daarom zoeken naar een werkbare oplossing met beperkte administratieve belasting voor zowel de watermaatschappijen als de gebruikers. Voor studenten is het ook niet zo evident.

De vraag rond co-ouderschap wordt meegenomen in de ruimere oefening van de herziening van de tariefstructuur voor drinkwater die momenteel loopt. Verschillende commissieleden hadden dit gevraagd. Op basis van de resultaten van de uitgevoerde evaluatie worden verschillende pistes onderzocht en wordt nagegaan wat we voor mensen met co-ouderschap kunnen doen. In de tussentijd kunnen ouders gebruikmaken van de VMM-simulator bij het berekenen van de extra kosten op de drinkwaterfactuur voor de partner waar de kinderen niet gedomicilieerd zijn. Ik kijk vooral naar de bredere oefening die op dit moment bezig is en die voor co-ouderschap duidelijkheid moet brengen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het is belangrijk om een aantal zaken mee te nemen, niet alleen de thematiek van het co-ouderschap. Er zijn ook andere onrechtvaardigheden in de factuur geslopen, zoals voor heel kleine gezinnen, eenoudergezinnen of eenpersoonsgezinnen. Ze betalen in verhouding veel te veel voor hun waterfactuur. Eenoudergezinnen, eenpersoonsgezinnen, kleine gezinnen betalen dus heel veel voor het vast recht. Het is goed om ook die elementen mee te nemen in de oefening.

Minister, ik heb een bijkomende vraag. De waterfactuur is al eens een keer geëvalueerd in mei 2019. Wat zijn de volgende stappen om te komen tot de nieuwe waterfactuur? Het is heel goed om alles wat de voorbije jaren als een probleem is beschouwd, mee te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

U hebt wel wat duidelijkheid en perspectief gegeven voor de situatie rond co-ouderschap. Ik begrijp dat, want het gaat over een ruim aantal gezinnen. U zegt dat het voor de situatie van studenten niet zo evident is. Begrijp ik daaruit dat het niet evident is om te identificeren wie student is, waar die woont, van wanneer het over studentenhuisvesting gaat? Is dat de moeilijkheid?

U hebt verwezen naar het onderzoek van de VMM om de factuur rechtvaardiger te maken. Welke zijn eigenlijk de redenen waarom het voor studentenhuisvesting veel moeilijker is?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik dank u voor de vraag.

Ik ben zeker geen ervaringsdeskundige, maar ik heb wel een bedenking. Als het gaat over co-ouderschap, gaat het niet over een vechtscheiding, maar wordt in onderling overleg bepaald wie wat doet en wie welke lasten draagt enzovoort. Misschien zou een handige tool op een website kunnen volstaan om te weten wat het kost als men meer of minder personen ten laste heeft. Als ouders moeten weten wie wat zal dragen, kan het worden opgenomen in de globale berekening. Ik wil het gewoon efficiënter maken.

Er wordt ook verwezen naar studenten. Wat doe je met studenten, met kleine gezinnen, met alleenstaanden? Minister, ik zou u willen vragen om, als er een dergelijke oefening wordt gemaakt, naar het globale pakket te kijken. De taart blijft even groot. Als bepaalde groepen kleine stukken van de taart moeten eten, gaan andere groepen een groter stuk van de taart moeten eten. Als het een lekkere taart is, kan dat zeer plezant zijn, maar als de taart wat verzuurd is, is het misschien niet zo aangenaam. Als we nagaan wat mogelijk is of niet, moeten we

kijken naar alle groepen die meebetalen aan de waterfactuur die uiteindelijk moet worden betaald. We kunnen vele groepen een aantal voordelen geven, maar dat is dan in het nadeel van groepen die niet mee worden opgenomen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega's, ik wil me even aansluiten bij deze vraag. Het debat over de waterfactuur wordt hier niet voor het eerst gevoerd.

Ik wil even ingaan op enkele uitspraken van collega Danen. De minister heeft verwezen naar een evaluatie, en in 2019 of 2020 is er inderdaad een evaluatie van de waterfactuur geweest. Collega Danen zegt dat er heel wat scheeftrekkingen naar boven zijn gekomen ten aanzien van eenoudergezinnen enzovoort. Ik meen mij te herinneren dat in de evaluatie heel duidelijk naar voren is gekomen dat de vaste kosten inderdaad worden doorgerekend en dat op basis van het principe 'de vervuiler betaalt' het ook zo is dat kleine gezinnen of eenoudergezinnen te maken hebben met deze vaste kosten. Voor hen wegen die natuurlijk zwaarder door, maar er is geen scheeftrekking van doorrekening van de kosten volgens het principe van 'de vervuiler betaalt'. Iets anders is het natuurlijk als men parameters gaat bijsturen op basis van andere overwegingen, zoals sociale overwegingen. Dat is wel een ander debat. Ik wou toch even zeggen dat er een nuance zat in de evaluatie.

Minister, ik kijk ook uit naar de verdere evaluatie. Als we sociale maatregelen willen invoeren voor een aantal groepen, onder andere voor mensen met co-ouderschap en misschien ook voor studenten, wordt deze oefening dan ook gemaakt voor alle nutsvoorzieningen? Ik heb er in het verleden al naar verwezen dat, als we sociale correcties of maatregelen invoeren, het een uitdaging is voor elke nutsvoorziening. Het is misschien interessant om dit dus in een globaal kader te bekijken, zodat er geen diversiteit in regels en maatregelen is, maar transparantie en eenvormigheid. Wordt dit dus meegenomen in de evaluatioefening waar u naar verwees? Hoe kijkt u daarnaar?

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, u weet dat ik in het verleden al meermaals over deze thematiek heb gesproken, meer bepaald nog in een vraag om uitleg van juni vorig jaar. Het is iets belangrijks, dat moet worden opgelost. Er is een ongelijke situatie die al meermaals ook door collega's werd aangekaart. Het regeerakkoord heeft dit ook opgenomen en er moet dus effectief werk van worden gemaakt. Voor mensen met co-ouderschap, voor alleenstaanden is het echt wel belangrijk dat die ongelijke situatie wordt rechtgetrokken.

Ik verwees in het verleden ook al naar Brussel en naar hoe de watermaatschappij het daar oplost. Hebt u zich daar intussen al geïnformeerd? Minister, ik had graag vernomen of u al een timing durft te plakken op mogelijke oplossingen waaraan u aan het werken bent.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, ik denk dat iedereen het erover eens is dat de situatie van eenoudergezinnen onbillijk is. Dat is ook al gebleken uit eerdere evaluaties. Het spreekt voor zich dat we daar zullen naar kijken. De oefening die we doen, moet billijk zijn.

Collega Jans, het probleem met de studenten is dat hun woonplaats niet altijd is bekend. Vaak zijn ze thuis gedomicilieerd. Er bestaat geen centraal register voor dat soort van huurcontracten. Op dit moment is dat problematisch.

We doen nu een oefening voor water, niet voor energie. Er is wel een doelgroep 'beschermde afnemers', voor wie sociale maatregelen bestaan. Ik hoop dat we de evaluatie die men aan het maken is, na de zomer zullen krijgen. Het zal aan de

commissie de gelegenheid bieden om al die elementen – co-ouderschap, eenpersoonsgezinnen – globaal te bekijken.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het klopt dat we de zaak globaal moeten bekijken, want als men aan het ene radertje draait, gaat er ergens anders ook iets bewegen. Dat is zeker zo bij ingewikkelde dossiers als de waterfactuur.

Het is belangrijk dat bij de waterfactuur de vaste component zo klein mogelijk is en de variabele component relatief groot is, zodat mensen die spaarzaam om-springen met water, ook minder betalen. Of iemand nu veel of weinig water verbruikt, maakt op zich niet veel uit voor het vast recht. Naar ons gevoel en naar onze visie zou het veel interessanter zijn om die vaste component voor iedereen lager te houden. Dit kan bijgeteld worden bij de variabele component, niet om mensen meer te laten betalen, maar om mensen die spaarzaam omgaan met water, minder te laten betalen. Zij die veel water wensen te gebruiken, mogen, wat ons betreft, dan wel meer betalen.

Ik kijk uit naar en ik wil graag meewerken aan de verdere ontwikkelingen rond de waterfactuur.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ik dank u, minister, voor uw antwoord. Uw repliek heeft wel een paar dingen verhelderd. Ik ben het er helemaal mee eens dat het hele verhaal over de waterfactuur een bijzonder complex gegeven is. Ik begrijp ook dat de studenten, in vergelijking met de andere voorbeelden die hier werden gegeven, een wat onderbelichte groep zijn en dat dit de complexiteit niet zal doen afnemen. Misschien kunt u hier in de toekomst toch rekening mee houden, al begrijp ik ook heel goed dat u zegt dat er door de woonplaats en centrale administratie een probleem is. Voor mij is het duidelijk. Dit wordt zeker vervolgd, maar dat laat ik over aan mijn collega's, die ongetwijfeld meer beslagen zijn in deze dossiers.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het jaarverslag 2019-2020 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen – 2444 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, ik wilde het hebben over de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb) en het jaarverslag van 2019-2020. Dat jaarverslag biedt de gelegenheid om in alle transparantie en met alle cijfers een concreet beeld te schetsen van alle behandelingstermijnen en een stand van zaken te krijgen van de hangende zaken bij de RvVb.

Uit het jaarverslag konden we leren dat de gemiddelde doorlooptijd van een dossier, dat in 2018-2019 al verlaagd werd tot vijftien maanden, ook tijdens het werkjaar 2019-2020 tot vijftien maanden werd beperkt. Zo goed als alle nog hangende dossiers van de eerste negen van in totaal elf werkjaren zijn afgesloten.

Opmerkelijk is dat van de 722 ontvankelijke dossiers in het laatste werkjaar er in 468 dossiers een vernietiging is door de RvVb. Dat is meer dan twee derde van de dossiers. Zo'n 254 voorgelegde beslissingen zouden nog overeind blijven. Van de

468 vernietigingen hadden er 439 – dat is bijna 93 procent – betrekking op een vergunning of opname in het vergunningenregister. Amper 7 procent van de vernietigingen hebben dus betrekking op een weigering.

Hoe reageert u op het hoge aantal vernietigingen door de RvVb tijdens het afgelopen werkjaar? Hoe verhoudt dit aantal zich concreet tot dat van de voorgaande jaren? Is hier een evolutie merkbaar?

Op welke manier denkt u de kwaliteit van de vergunningsbeslissingen van de vergunningverlenende overheden te verbeteren?

Hebt u zicht op de 254 dossiers die wel overeind blijven? Hoeveel van die dossiers hadden betrekking op een vordering tot vernietiging van een weigering en hoeveel op een vordering tegen een positieve beslissing?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Als we kijken naar het aantal dossiers waarin de Raad voor Vergunningsbetwistingen in het werkjaar 2019-20 een inhoudelijk oordeel heeft geveld, zien we inderdaad een hoge vernietigingsgraad. In 722 dossiers werd een uitspraak ten gronde gedaan, waarvan in 468 dossiers een beslissing werd vernietigd en in 254 dossiers het beroep werd verworpen. De RvVb leidt hieruit af dat in 65 procent van de zaken een beslissing werd vernietigd.

Dit cijfer verschilt niet van de vernietigingsgraad van de voorbije zeven werkjaren, die steeds rond de 60 procent schommelde.

Misschien wel goed om te onthouden, is dat de vernietigde vergunningen voor 85 procent werden verleend door de deputaties en voor 15 procent werden verleend op het niveau van het Vlaamse Gewest. Het is echt van groot belang om te weten welk niveau bevoegd is om een vergunning te verlenen, zodat die zo goed mogelijk gemotiveerd is. Als het niet gaat, dan gaat het niet. Zo biedt men ook rechtszekerheid. Ik vind het toch van belang dat ik daarop wijs.

Zoals ik vorige week al in de commissie heb gezegd, is elke vergunningsbeslissing een complexe afweging van diverse factoren. De kwaliteit van een vergunningsbeslissing hangt voor mij af van drie factoren: is de beslissing ten eerste inhoudelijk correct, met bijvoorbeeld een toetsing aan de voorschriften en de goede ruimtelijke ordening? Is de beslissing ten tweede juridisch correct? Werd de beslissing ten derde goed en afdoende gemotiveerd?

Als we kijken naar de arresten, zien we dat een vernietiging meestal gebaseerd is op een gebrekkige motivatie. Hoe gaat men bijvoorbeeld om met bezwaren en adviezen? Ik zie soms beslissingen waarbij het omstandig gemotiveerd negatief advies van de provinciale ambtenaar door de deputatie wordt weerlegd met één enkel zinnenstukje. Sta mij toe om te zeggen dat dat niet zo verstandig is. Als je een heel gemotiveerd en omstandig negatief advies van de ambtenaar krijgt en je wilt daarvan afwijken, dan kun je dat niet doen met één zin. Als zo iets dan op de tafel van de RvVb komt, dan moet je ook niet verbaasd zijn dat dat achteraf vernietigd wordt.

U weet dat via het Atrium Lerend Netwerk interpretaties en goede advies- en vergunningspraktijken worden uitgewisseld. De Gewestelijke Omgevingsvergunningencommissie (GOVC) organiseert regelmatig overleg met haar provinciale tegenhangers, waarbij men afstemt rond concrete toepassingen. Ik ga ervan uit dat een vergunningverlenende overheid de vergunningen ook op een deftige manier motiveert. Aangezien de meeste vernietigingen gebaseerd zijn op een motivatiegebrek, is het belangrijk om hier de nodige aandacht aan te schenken in het advies van de ambtenaar of de omgevingscommissie, maar zeker ook in de beslissing van het college, de deputatie of de minister zelf natuurlijk.

Dan is er uw vraag over de verdeling van die 254 dossiers. Ik heb deze cijfers opgevraagd bij de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC). 51 procent van deze 254 dossiers heeft betrekking op een positieve beslissing, terwijl 49 procent ervan een weigeringsbeslissing als voorwerp heeft.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Bedankt, minister, voor het antwoord.

Ik ben het natuurlijk met u eens dat burgers recht hebben op een correcte beslissing, en dan vooral ook op een goed gemotiveerde beslissing, zodat ze weten waar ze aan toe zijn en wat er bijvoorbeeld is gebeurd met de bezwaren die worden ingediend. Ik denk echter dat uit de cijfers duidelijk is dat niet alle vergunningverlenende overheden daar voldoende aandacht aan besteden. Zeggen we dan gewoon dat ze maar moeten zorgen dat het beter wordt of kunnen we vanuit Vlaanderen iets doen om hen daarin te ondersteunen en dat te verbeteren? We kunnen hen eventueel met zachte hand stimuleren om toch iets meer aandacht te besteden aan de kwaliteit van hun beslissingen, aan de weigeringen of aan de vergunningen die worden uitgereikt.

Daarom is dit mijn concrete bijkomende vraag, minister: wat kunnen wij als Vlaanderen doen om onze lokale besturen daarin te ondersteunen?

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Dank u wel, mijnheer Coenegrachts, voor de interessante vraag. In de vorige commissievergadering zijn we hier tijdens het verslag van de ombudsman ook al op ingegaan. Wat me in heel het verhaal opvalt – en de minister heeft dat net nog eens herhaald –, is dat 85 procent van de beslissingen die foutlopen, genomen zijn door de deputaties en 15 procent door het Vlaamse Gewest. Minister Demir zei daarnet dat de vernietiging vooral door een slechte motivatie gebeurt. Met andere woorden: een advies doet er echt toe. Dat is heel belangrijk.

Minister, in juni heb ik u gevraagd in welke mate de Vlaamse overheid de provinciale overheid adviseert. Wat blijkt daaruit? Ik was toch ook wel geschrokken van de cijfers. Van de 1395 vragen over advies op het vlak van ruimtelijke ordening heeft de Vlaamse overheid er 244 geadviseerd. Al de rest is stilzwijgend gunstig geadviseerd. Met andere woorden: slechts 17,5 procent van de vragen over dossiers wordt geadviseerd door de Vlaamse overheid. Voor de rest moeten die provinciale ambtenaren het stellen zonder een advies van de Vlaamse overheid. We zien ook dat sinds 2017 het personeel met 25 procent is afgenomen. Ik begrijp dat het grootste probleem bij de deputatie zit als we deze vraag lezen en uw antwoord horen, maar ik begrijp ook dat de Vlaamse overheid haar adviesfunctie niet altijd voldoende vervult en, als ze dat kan, die adviezen ook niet verleent. Ik denk dat de Vlaamse overheid toch wel een belangrijke rol te vervullen heeft om die provinciale ambtenaren, die al die adviezen moeten schrijven, te ondersteunen, zodat die kwalitatief zijn, en om ervoor te zorgen dat er ook een deftige motivatie komt als de adviezen niet gevolgd worden. Natuurlijk moet er dan ook wel een advies van de Vlaamse overheid zijn.

Minister, hoe komt het dat de Vlaamse overheid afziet van het verlenen van advies bij die provinciale dossiers? Licht daar niet precies de knoop? Bent u bereid om daarvoor meer inspanningen te doen, zodat die kwaliteit omhooggaat?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Dank u, minister, voor uw antwoord. Toen ik pas binnenkwam in dit Vlaams Parlement, zei men dat we het in Vlaanderen beter en sneller zouden doen met de invoering van de RvVb. Daaropvolgend zaten we drie

jaar met een historische achterstand. Er kwamen meer beroepsdossiers binnen dan verwacht. Op dat moment waren er ook te weinig rechters aangesteld. De RvVb was nog niet eens goed gestart of hij keek al tegen een achterstand van jewelste aan. Ik heb het nog eens nagekeken, omdat ik daar in die tijd tien vragen over gesteld heb in het parlement. Vandaag stellen we gelukkig alleen nog een vraag als het jaarverslag verschijnt. Toen was er zo'n grote achterstand, dat daar toen redelijk wat rond te doen was. Dat is vandaag minder het geval. Die achterstand is, voor alle duidelijkheid, weggewerkt. Op dit moment is er nog een behandelings-termijn van vijftien maanden. Persoonlijk vind ik dat wel nog redelijk lang.

In uw beleidsnota hebt u als strategische doelstelling een vereenvoudiging van procedures opgenomen. Kunt u al zeggen in welk opzicht u dat ook voor de RvVb zult proberen waar te maken?

Ik heb nog twee informatieve vragen. De Vlaamse Regering heeft op 3 juli beslist om twee functies van bestuursrechter bij de RvVb vacant te verklaren en een wervingsreserve aan te leggen. Zijn die functies al ingevuld? U onderzoekt daarnaast de integratie van andere bestuursrechtspraak inzake het Vlaams bestuursrecht. U hebt hiervoor een overheidsopdracht gegeven naar het verder professionaliseren van de Vlaamse bestuursrechtspraak en naar de mogelijkheid om te evolueren naar een Vlaams bestuursrechtcollege. Is het resultaat van die studie al bekend? Wat is daaruit gebleken?

Het is interessant dat 85 procent van de vernietigingen betrekking heeft op vergunningen verleend door de deputaties. Ik geef de heer Coenegrachts gelijk dat dat een hoog vernietigingspercentage is, maar goed, als wetgevende macht moeten wij ons niet uitspreken over de arresten van de rechterlijke macht. De cijfers van 85 procent van vernietigingen van beslissingen die afgeleverd zijn door de deputatie ten aanzien van 15 procent door het Vlaamse Gewest zeggen nog veel meer als we een zicht hebben op het totaal aantal afgeleverde vergunningen door enerzijds deputaties en anderzijds de gewestelijke entiteit. Ik neem aan dat u daar niet onmiddellijk op kunt antwoorden, minister, maar daar zal ik dan een schriftelijke vraag over stellen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Dit zijn inderdaad cijfers die minstens tot nadenken stemmen. Men moet kijken hoe dit kan worden vermeden. Wanneer een vergunningsdossier het hele proces moet doorlopen en dan wordt vernietigd door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, is dat uiteindelijk een ongelooflijke verspilling van tijd, middelen en geld, zowel van het bestuur als van de aanvragers. De enigen die daar goed bij varen, zijn advocaten, mijn eigen beroepscategorie – maar ik ben niet langer actief, dus ik hoef hen op dit ogenblik niet meer te verdedigen. Het is natuurlijk een verspilling, en dat komt voor een stuk omdat een aantal politieke overheden het verlenen van een vergunning zeer prettig vinden en het weigeren van een vergunning te allen prijze proberen te vermijden. Ze gaan daarvoor zelfs met elkaar in concurrentie. Ik herinner me dat er een paar geleden in de provincie Vlaams-Brabant een paginagrote advertentie van de twee deputés van respectievelijk CD&V en Open Vld verscheen. Het had een gigantische grote titel en er stond: 'Is uw vergunning geweigerd door de gemeente, kom dan vooral naar ons, want we kunnen er iets aan doen.' Met dat soort systemen hoef je niet verbaasd te zijn dat uiteindelijk al de lastige beslissingen worden uitbesteed aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen en dat men al de moeilijke dossiers overlaat aan de rechterlijke macht, ondanks het feit dat je daardoor jaren tijd en jaren geld verspilt, zowel van de aanvragers, die uiteindelijk toch geen vergunning zullen krijgen als dat niet terecht is, als van de overheid, die er al die procedures en werk moet in steken.

Ik wil mij voor een stuk aansluiten. Toevalligerwijze heb ik vorige week precies dezelfde schriftelijke vraag gesteld die mevrouw Schauvliege maanden geleden al

had gesteld. Ik vroeg naar het aantal adviesverleningen. Het is blijkbaar toch echt zo dat het Vlaamse Gewest, dat in principe decretaal de rol van adviesverlener heeft, in heel veel gevallen die adviesvraag niet beantwoordt. Terwijl het er van in het begin wel voor zou kunnen zorgen om een correct advies te geven als de deputaties daarnaar vragen, en dus ook een correcte motivatie voor een weigering. Daardoor zal het bestuur niet anders meer kunnen dan de aanvragen correct te behandelen. Dat zou heel veel tijd en moeite besparen. Ik sluit mij dus aan bij die vraag. Hoever staan we daarmee? Ik zou graag de concrete cijfers kennen op basis van mijn schriftelijke vraag. Ik denk dat er toch nog echt werk aan de winkel is om dat voor iedereen van in het begin en bij de eerste stap correct te doen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel. Ik onthoud dat alle collega's die zijn tussengekomen, vinden dat de deputaties moeten vergunnen. Ik denk dat ik dat als besluit uit de verschillende tussenkomsten moet opmaken. Ik heb daar een andere mening over, maar die houd ik best voor mezelf.

Nog even over die adviezen: het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en andere geven nog adviezen. Het is inderdaad zo dat de milieud adviezen van het Departement Omgeving zijn verminderd, of beter: er wordt zelfs geen advies gegeven. Dat heeft te maken met de declassering van de milieudossiers, zoals jullie weten. De provincies hebben toen bij de discussie over wie bevoegd moet worden voor welke vergunning, aangegeven dat ze die expertise bezitten. Bij de invoering van de omgevingsvergunning werd beslist om de vergunningverlenende overheden te wijzigen, en de gemeenten en de provincies meer te laten beslissen. Vlaanderen zou dus minder beslissen. Zij hebben heel duidelijk gezegd dat ze over de expertise beschikken en dat zij dat zouden doen. Ik zeg op twee dingen neen. Ik zal niet de schoonmoeder van de lokale besturen en deputaties spelen. Ik denk dat ze dat ook niet zouden appreciëren. Het ANB en de VMM geven dus nog advies. Dat het departement dat niet doet, heeft vooral te maken met het feit dat de provincies hebben gezegd dat zij dat wel allemaal zullen doen. Ik stel samen met jullie vast wat daarvan het resultaat is.

Wat de DBRC betreft, weten jullie dat we een decreet tot wijziging hebben opgesteld. Dat is ook al verschillende keren in het parlement gekomen. Er worden ook verschillende rechters aangeworven voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Dat zijn er een viertal, als ik mij niet vergis. De procedure loopt, en de een zal al sneller worden aangeworven dan de ander. Maar daar heb ik ook aan de DBRC gevraagd om echt breed te solliciteren. Want bij de eerste fase heeft men dat eigenlijk niet breed gebracht. Ik wil echt wel rechters benoemen die voldoende kennis hebben, en die echt mee op hetzelfde niveau staan als de rechters bij de Raad van State. Ik denk dat dat ook nodig is om het niveau op dezelfde hoogte te brengen. Dat is een hele zoektocht, maar we blijven zoeken naar die vier rechters die ervoor zullen moeten zorgen dat de plantijd die vandaag de dag heerst, wordt gereduceerd. Ik heb dat ook niet veroorzaakt, collega Ceyssens, ik word gewoon geconfronteerd met immens veel problemen, het is het een na het ander. Ik kreeg hier trouwens weer een slecht arrest binnen. Maar we werken verder, zoals u weet. Het is de bedoeling dat die vier rechters ervoor zorgen dat we die termijn van vijftien maanden terugbrengen naar negen maanden.

Wat de vergunningen van de provincies betreft: ik denk dat dat debat in 2024 toch wel ten gronde zal moeten worden gevoerd. Daar zal elke politieke partij wel eens goed moeten naar kijken.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Het was niet mijn bedoeling om het debat over de toekomst van de provincies hier op te starten, maar zolang ze bestaan en

zolang ze vergunningverlenende bevoegdheden hebben, vind ik dat ze dat op een kwaliteitsvolle manier moeten uitvoeren. Dat was ook mijn punt.

Ik denk dat het collega Schauvliege was die zei dat adviezen ertoe doen. Die doen er natuurlijk toe, net als bezwaren. Het is de politiek die daarna een uitspraak doet en die de plicht heeft om dat ook duidelijk te motiveren, en te kaderen waar men wel of niet ingaat op zo'n bezwaar. Daar kunnen we vanuit Vlaanderen helpen door duidelijke beleidskaders te scheppen, een regelgevend en decreetgevend kader te scheppen. Maar we moeten ook – niet als een schoonmoeder, maar toch – de deputaties en die zestien tot twintig ambtenaren op de provincie duidelijk maken wat het belang is van een goede motivering van beslissingen. Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vestiging van tuinaanlegbedrijven – 2460 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Een vraag over tuinaannemers is een vraag die je breed kunt kaderen, maar ik probeer het wat samen te vatten. In principe past een tuinaanlegbedrijf vandaag in woongebied, waar naast de woonfunctie ook andere activiteiten zoals handel, horeca en dienstverlening in beperkte mate kunnen worden toegelaten. De moeilijkheid komt tot uiting op het moment dat zo'n tuinaannemersbedrijf groter wordt, begint te groeien, en dus extra ruimte nodig heeft om de rendabiliteit te bestendigen. Men kan dan kijken naar ambachtelijke zones of andere gebieden, en zelfs kmo-zones. Maar daar is de grond natuurlijk een stuk duurder, en daar is de rendabiliteit van de sector niet op voorzien.

Men zou kunnen redeneren dat leegstaande boerderijen in agrarisch gebied, die vaak ook over stallingen of opslagcapaciteit beschikken, ook zouden kunnen dienen voor dit soort van activiteiten die in de marge van de landbouw toch hun plaats hebben. En artikel 11 van het koninklijk besluit uit 1972 laat daar een opening voor landbouwverwante bedrijven. Men spreekt daar ook expliciet over tuinaanlegbedrijven, maar ook over minimumoppervlakttes die gebruikt moeten worden voor het zelf kweken van bomen of planten. Indien men dat niet doet, of nog niet in voldoende mate, dan voldoet men niet aan die criteria. Want men kan ook een beginnend tuinbouwbedrijf zijn en in een latere fase wel degelijk over een halve hectare of meer beschikken, maar nog niet in de opstartfase.

Ik zou u concreet willen vragen of u samen met mij oordeelt dat de situatie van tuinaanlegbedrijven vandaag problematisch kan zijn in sommige gevallen. Hoe kunnen we die problematiek eventueel aanpakken?

Is een aanpassing van de interpretatie van artikel 11 van het koninklijk besluit een optie, zodat zogenaamde tuinaannemers als para-agrarische bedrijven hun toevlucht kunnen vinden in agrarische gebieden?

Hoe staat u tegenover het vereenvoudigen en actualiseren van de typevoorschriften?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Tuinaanlegbedrijven kunnen zich op verschillende plaatsen vestigen. Het kan gaan om woongebieden met landelijk karakter of kmo-zones,

voor zover ze natuurlijk de toets van de goede ruimtelijke ordening doorstaan. Ook mobiliteit is meestal een element.

In het agrarisch gebied moet er gekeken worden in hoeverre een tuinaanlegbedrijf al dan niet als para-agrarisch beschouwd kan worden. Tuinaanlegbedrijven zijn immers geen agrarische bedrijven en horen dus volgens het koninklijk besluit van 1972 op de gewestplannen niet thuis in agrarisch gebied. Maar in onze wetgeving zijn er altijd uitzonderingen, het is ongelooflijk. Dus ook hier is er een uitzondering, collega Coenegrachts, en u zult daar misschien blij om zijn. In sommige gevallen kunnen ze toch als para-agrarische onderneming beschouwd worden, en dus toch een plaats krijgen in het agrarisch gebied van het gewestplan. Daarvoor moet ik verwijzen naar de omzendbrief van 8 juli 1997. Tuinaanlegbedrijven waar geen planten gekweekt worden, zijn gericht op de aanleg van private tuinen en zijn niet ondersteunend voor de landbouw of onmiddellijk gerelateerd aan de landbouw. Het zijn dan ook geen para-agrarische bedrijven.

Tuinanlegbedrijven kunnen zich in principe ook vestigen in leegstaande of vrijkomende agrarische bedrijfszetels op basis van artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering, waarin de lijst met toelaatbare zonevreedende functiewijzigingen is vastgelegd. Ik vind het altijd ongelooflijk hoeveel uitzonderingen er telkens zijn. U ziet het: de regelgeving voorziet toch wel mogelijkheden voor de vestiging van tuinaanlegbedrijven. Ik denk niet dat daar problemen zijn.

U vraagt ook naar dat koninklijk besluit en de interpretatie van artikel 11. Ik ga niet te veel interpreteren, dat brengt ons altijd op slechte ideeën, denk ik. Dat koninklijk besluit lijkt mij duidelijk. Als u vindt dat dat gewijzigd moet worden, dan zult u dat aan het juiste niveau moeten vragen.

U vraagt hoe het nu zit met het vereenvoudigen en actualiseren van de typevoorschriften. Dat is natuurlijk een zeer ingewikkelde vraag. U weet dat de initiële set van typevoorschriften die opgenomen is als bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 "tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen" niet bindend is. Bij de redactie van de ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) kunnen gemeente, provincie en Vlaanderen specifieke voorschriften gebruiken die aangepast zijn aan het plangebied. Of die bevatten bepalingen om tegemoet te komen aan het plan-MER (milieueffectenrapport). Bij de opmaak van nieuwe gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen worden in de praktijk dus steeds geactualiseerde typevoorschriften gebruikt. Collega Coenegrachts, die typevoorschriften zullen het probleem van de gewestplanvoorschriften niet oplossen, omdat die natuurlijk steeds worden geactualiseerd.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Bedankt voor het geruststellende antwoord, minister, al denk ik niet dat in de praktijk veel tuinaanlegbedrijven al gemerkt hebben dat het zo gemakkelijk is om leegstaande bedrijfspanden in het agrarisch gebied te gebruiken voor hun activiteiten. Ik denk dat u zeker gelijk hebt als het gaat over aannemers die zelf ook planten en bomen kweken op oppervlaktes die groter zijn dan een halve hectare, dat heb ik ook gezegd. Dat is natuurlijk een drempel als je pas begint met een bedrijf, dus voor jonge, opstartende bedrijven. Maar het zou ook een mogelijkheid moeten zijn dat je die leegstaande panden in het agrarisch gebied ook een toekomst of een invulling geeft, en dan benut je het ruimtelijk rendement op die locatie optimaal. We zullen die situatie nog wel eens tegenkomen in de toekomst, maar ik ga alvast uw antwoord goed analyseren. Misschien kom ik daar later nog wel op terug.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik heb een vraag die daar mogelijk verband mee houdt, die daarop aansluit. In een studie van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) over leegstaande hoeves werd wel duidelijk aangegeven dat het voor landbouwers moeilijk is om die leegstaande hoeves op te kopen en zich daarin te vestigen. Je ziet dat het sneller en goedkoper is om nieuwe hoeves neer te planten dan oude hoeves op te kopen, net vanwege de andere activiteiten die mogelijk zijn, en dus de mogelijke concurrentie die zich voordoet op het platteland, van activiteiten die daar eigenlijk niet thuishoren.

Minister, zijn er al stappen gezet om meer kansen te bieden aan de landbouwsector, door die oude gebouwen die zich op het platteland bevinden, bij voorkeur toe te wijzen aan de landbouw? Er was een studie van ILVO, maar met die resultaten is tot nu toe heel weinig gedaan. Bent u daarmee aan de slag gegaan of zit daar nog iets in de pijplijn?

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Het is inderdaad een relevant probleem: tuinaannemer is een beroep dat de laatste jaren echt aan het boomen is. Je hebt die natuurlijk in alle soorten schalen: mensen die eerder kleinschalig die job uitoefenen, met weinig ruimte-inname, weinig nood aan ruimte. Maar je hebt ook die heel grote tuinaannemers, die heel veel ruimte nodig hebben. Ik denk dat we toch omzichtig moeten te werk gaan, ook wat betreft de vraag om die typevoorschriften te gaan aanpassen voor tuinaannemers. Ik zou daar toch voor enige voorzichtigheid willen pleiten, want op welke manier kunt u dan garanderen dat ook de milieueffecten in rekening worden gebracht, minister?

Als er zich problemen voordoen of als een tuinaannemer geen locatie vindt of niet vergund kan worden vanwege de bestaande gewestplanvoorschriften, terwijl het misschien wel aanvaardbaar is om zich daar te laten vestigen, dan kan nog altijd de piste van het planningsinitiatief worden overwogen, lijkt mij. Dat is toch een nuance die ik wilde brengen. De sector is heel divers: het kan gaan over tuinaannemers die echt aansluiten bij de agrarische sector, maar je hebt ook tuinaannemers die bijvoorbeeld eerder aansluiten bij de bouwsector. Er is dus wel enige nuance gewenst.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik heb daar niet veel aan toe te voegen. Maar wat de studie betreft die collega Schauvliege aanhaalde: ik ga dat eens moeten bekijken. Want dit gaat hier om tuinaanlegbedrijven. Dit is iets totaal anders. Ik ken niet alle dossiers vanbuiten, mijn excuses.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het saneren van zonevreemde bijgebouwen voor de verbetering van het ruimtelijk rendement – 2461 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Ik heb een vraag over zonevreemde bijgebouwen. Minister, dit is opnieuw een uitzondering in onze decreetgeving. Ik weet niet helemaal zeker of ik er nog door durf te gaan, maar ik ga het toch proberen.

Voor het verbouwen, herbouwen of uitbreiden van zonevreemde woningen bestaat in Vlaanderen vandaag een vrij duidelijk decreetgevend kader. Men kan dat vergunnen op voorwaarde dat het gaat om een hoofdzakelijk vergunde constructie, een zonevreemde niet-verkrotte constructie die binnen de goede ruimtelijke ordening past. En dan mag de huidige woongelegenheden niet vermeerderd worden. Bij het herbouwen of uitbreiden moet het bouwvolume beperkt blijven tot ten hoogste 1.000 kubieke meter.

Het wordt iets problematischer wanneer het betrekking heeft op bijgebouwen die men wenst te saneren of herbouwen. Want gezien de zonevreemdheid zijn er slechts beperkte mogelijkheden voor de sanering. Nochtans dienen we bij iedere stap het ruimtelijk rendement te verbeteren, denk ik. En dat zouden we als overheid zoveel mogelijk moeten stimuleren. Dat is zeker zo indien men er in bepaalde specifieke cases voor opteert om de bijgebouwen beter en meervoudig te clusteren, met een aanzienlijke vermindering van de verhardingsgraad tot gevolg. Eventueel zou men zelfs kunnen denken aan een correctiefactor, zodat het saneren van de bijgebouwen een bepaald percentage reductie van de totale verharding met zich mee zou brengen. Het lijkt mij alleszins verstandig om daar als overheid over na te denken.

Minister, hoe bekijkt u de problematiek inzake de bijgebouwen van zonevreemde woningen?

Bent u bereid om te bekijken welke aanpassingen mogelijk zijn aan de regelgeving om op een flexibelere manier om te gaan met voorstellen die het ruimtelijk rendement stimuleren?

Denkt u aan andere voorstellen om de ontharding voor zonevreemde bijgebouwen te stimuleren vanuit de overheid?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik dank u voor de interessante vraag en de suggestie – ik kom daar straks nog op terug.

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) voorziet in het onderdeel over de zonevreemde basisrechten dat zonevreemde bijgebouwen verbouwd en herbouwd kunnen worden binnen het bestaande bouwvolume, dus zonder toename van het volume. Dit moet in principe op dezelfde plaats, maar in bepaalde gevallen – uiteraard, zo is onze wet – kan men ook een bijgebouw afbreken en heropbouwen op een andere plaats. Dit betekent dus dat verspreid staande gebouwen afgebroken kunnen worden en herbouwd worden op een gewijzigde plaats. Zo kan een betere terreinbezetting gerealiseerd worden, en soms is dat ook wel nodig. De verschillende bijgebouwen kunnen zo gegroepeerd worden. Dat is dus interessant in functie van het verhogen van het ruimtelijk rendement.

Wat niet mogelijk is, is het zuiver wiskundig samentellen en samenvoegen van al deze kleinere bijgebouwen tot één groot volume. De rechtspraak bevestigt dit ook uitdrukkelijk. Maar er zijn dus ruime mogelijkheden voor het verbouwen en herbouwen van bestaande bijgebouwen voorzien in de VCRO. Met de middelen van de Blue Deal voorzie ik bijvoorbeeld in een nieuw subsidieprogramma waarbij ontharding gestimuleerd zal worden in functie van de realisatie van groen-blauwe dooradering en een klimaatadaptieve inrichting van de bebouwde omgeving.

Op zich vind ik het een interessante piste om te kijken op welke manier we eventueel een onthardingsplicht of correctiefactor kunnen koppelen aan de zonevreemde basisrechten. Dit is een systeem dat ook al in Nederland bestaat, als ik mij niet vergis. Daar kan men een zonevreemd gebouw bijvoorbeeld herbouwen, maar dan moet men tegelijkertijd een ander gebouw of een deel ervan afbreken.

Ik wil dat systeem zeker eens bekijken. Dit zou inderdaad de verrommeling kunnen tegengaan, bijdragen tot de ontharding en leiden tot meer ruimtelijke kwaliteit. Daar kom ik nog op terug.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Voorzitter, minister, ik dank u. Ik kan alleen maar blij zijn dat u de suggestie ter harte neemt en dat u dat wilt bekijken. Ik kijk heel hard uit naar uw bevindingen daarover.

Het is inderdaad heel nuttig. Het komt inderdaad uit Nederland, we moeten het warm water niet altijd zelf uitvinden. Het is een interessante manier om bij die zonevreemde woningen, zeker met die bijgebouwen, die 'verrommeling', zoals u zegt, wat te structureren, te herorganiseren, en de ontharding tot een feit te maken. Dank u wel dat u hierop wilt ingaan.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega's, ik wil graag even tussenkomen bij deze vraagstelling, aangezien het over de zonevreemde functies gaat, waarvan we weten dat ze voornamelijk in het buitengebied voorkomen. Onze eerste zorg moet zijn op welke manier we het ruimtelijke beleid, het maximaal compact gebruik van die ruimte, maar ook het zone-eigen gebruik maximaal kunnen ombuigen. Er zijn inderdaad zonevreemde functies, maar in eerste instantie is het de bedoeling om de zone-eigen functies maximaal mogelijk te maken. In die zin, minister, wil ik u twee bijkomende vragen stellen. In welke mate kan er eens worden bekeken hoe we, met die zonevreemde functies die worden toegelaten, de doelstellingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen kunnen behouden of realiseren? Moeten die misschien eens kritisch worden bekeken?

Twee, ik verwijs naar de vraag die de collega stelde bij de vraag om uitleg over de tuinaanlegbedrijven, maar die misschien beter hier thuishoort. Op welke manier wordt er effectief een openruimtebeleid gevoerd waarbij de zone-eigen functies maximaal worden gestimuleerd en positief worden begeleid? Er is onder andere een onderzoek vanuit het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) dat duidelijk aangeeft dat de sites die er vandaag in de open ruimte zijn, verschillend kunnen worden gewaardeerd, maar dat het belangrijk is dat de sites die een waarde hebben voor het agrarisch gebruik of hergebruik, prioritair naar agrarisch gebruik kunnen gaan en dat er daarvoor een positief-stimulerend beleid wordt uitgebouwd. Minister, dat is mijn tweede vraag: bent u ook bereid om daarvoor een positief-stimulerend beleid uit te bouwen? Eventueel gesteund op de studie, maar ik denk dat er in dat kader ook heel wat andere studies en onderzoeken lopende zijn, die daar extra inspiratie kunnen bieden. Zult u daar effectief werk van maken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mevrouw Rombouts, ik kan verwijzen naar het regeerakkoord en de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Daarin staat letterlijk dat we zullen bekijken hoe we de leeggekomen hoeves maximaal voor nieuwe landbouwactiviteiten kunnen voorbehouden en dat we daarvoor de mogelijkheden voor zonevreemde functiewijzigingen zullen beperken. Ik hoor daar bij iedereen een akkoord over. Ik stel dan ook voor dat we dit snel op de agenda kunnen zetten.

Ik moet die studie nog eens bekijken.

Ik denk dat ik op alle vragen heb geantwoord.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Ik kijk ernaar uit om dit heel snel op de agenda te zien verschijnen, voorzitter.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Zuhel Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de nieuwe beheerregeling voor het waterkonijn – 2470 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, beste collega's, mijn vraag gaat inderdaad over de nieuwe beheerregeling voor het waterkonijn, in de volksmond ook wel de muskusrat genoemd.

Op 30 november 2020 verscheen in het Belgisch Staatsblad een nieuwe beheerregeling. De voornaamste aanleiding voor het opstellen van de beheerregeling was namelijk het implementeren van de internationale overeenkomst voor de humane vangst van dieren met behulp van vallen. De muskusrat valt hieronder, maar Vlaanderen heeft tot nu toe nog geen concrete invulling gegeven aan deze overeenkomst.

Het document van deze beheerregeling werd, conform de wetgeving, opgemaakt door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), na overleg met de volgende actoren: het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Inverde, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP), RATO vzw, het Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor de invasieve uitheemse soorten, en de dienst Dierenwelzijn van de Vlaamse Overheid.

Dit document bepaalt heel wat voorschriften om op een goede manier de muskusrat te beheren en te bestrijden. Het bepaalt de voorwaarden en het verwijst naar het correct gebruik van gecertificeerde slagvallen. Er is dus bij wijze van spreken geen menukaart meer van de verdelgingsmethodes. Maar bij uitzonderlijke situaties zijn er uitzonderingen mogelijk. Minister, ook hier zijn er soms uitzonderingen van toepassing.

Daarnaast worden er ook heel wat elementen toegevoegd die de administratieve last verhogen. De diverse vallen dienen te worden gelabeld en gedocumenteerd, ook de vangsten dienen in kaart te worden gebracht. Daarnaast dient iedere 'rattenpakker', rattenvanger, een verklaring op te eeren over de beheerregeling op zak te hebben.

De muskusrat veroorzaakt veel vraat- en graafschade aan de oevers van waterlopen en de zijkanten van wegen en fietspaden, die soms instorten. Ook schade aan landbouwgewassen is soms aan de orde. Daarnaast is het ook mogelijk dat ziekteverwekkers worden overdragen via de muskusrat. De lokale besturen worden hier dan ook als eerste mee geconfronteerd op het terrein. Daarnaast zijn de kosten voor het muskusrattenbeheer niet te onderschatten en hebben deze een belangrijke impact op de lokale besturen. De muskusrat is sterk teruggedrongen, maar komt nog altijd vaak voor.

Minister, hoe worden de lokale besturen betrokken bij de nieuwe beheerregeling? Wij krijgen diverse vragen en hebben het gevoel dat zij niet op de hoogte werden gesteld van deze nieuwe beheerregeling.

Het wachtmateriaal – de fuiken, zoals we dat noemen – mag enkel nog worden gebruikt bij trekmomenten, waardoor men preventief niet meer kan inzetten op beheersing. Enkel bij aanwezigheid kan er worden ingegrepen met een conibear-klem. Er zijn reeds signalen dat, door het niet gebruiken van wachtmateriaal, de populatie enkel zal toenemen. Hoe staat u hiertegenover, minister?

De omliggende landen gaan niet in op de vraag van de internationale overeenkomst voor de humane vangst van dieren met behulp van vallen met betrekking tot de muskusrat. Ze kiezen er blijvend voor om preventief met wachtmateriaal te werken om de populatie, die niet inheems is, onder controle te houden. Hoe kan ons standpunt ten opzichte van de omliggende landen worden verklaard, aangezien de muskusrat wel degelijk risico's inhoudt voor onze leefomgeving?

Tot slot: het advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) toont aan dat er een noodzaak is aan een consequente inzet van voldoende personeel en middelen door de betrokken besturen en instellingen. Hoe zal de Vlaamse overheid de lokale besturen hierin faciliteren en informeren, en middelen beschikbaar stellen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Dochy, we hebben al een overleg gehad met de Vereniging van de Vlaamse Provincies en ook met de VMM, die de volledige muskusrattenbestrijding uitvoert. Het is de bedoeling dat zij terugkoppelen naar de lokale besturen. De beheerregeling die de Vlaamse Milieumaatschappij voert, is al jarenlang succesvol in bestrijding. U weet dat de VMM dat doet voor de provincies Antwerpen, Limburg, Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen, zonder wachtmateriaal. We zien in die provincies geen stijging in de vangsten. De toename die er in West-Vlaanderen is, is natuurlijk heel jammer. Ik stel voor om de VMM daar in te schakelen, hun methode toe te passen en het door hen te laten doen.

U vraagt waarom de beheerregeling ervoor kiest om niet langer met preventief wachtmateriaal te werken. Preventief wachtmateriaal, zoals fuiken en duikers, zijn niet in overeenstemming met de internationale normen voor de humane vangst van dieren, want de doodstrijd duurt langer dan drie minuten, zo zegt men mij. Ook onze eigen wetgeving inzake dierenwelzijn heeft daarover de nodige bepalingen genomen.

Volgens onze informatie volgt ook Nederland de principes van de humane vangst en hebben zij het Vlaamse standpunt grotendeels overgenomen in hun eigen bestrijdingsstrategie voor muskusrat. De samenwerking met Nederland verloopt vlot. Via Europese projecten en contacten tussen de bevoegde administraties worden de standpunten en visies continu uitgewisseld.

Er is inderdaad nood aan een consequente inzet van ervaren muskusratbestrijders. Waar de muskusratbestrijding versnipperd is over meerdere besturen en instellingen, stellen we natuurlijk vast dat dat niet helpt.

De Vlaamse Milieumaatschappij biedt aan om de muskusratbestrijding in heel Vlaanderen gebiedsdekkend uit te voeren. In dat geval zijn lokale besturen vrijgesteld van bestrijding en de daaraan verbonden kosten. West-Vlaanderen is niet ingegaan op dat aanbod. Ik vind dat jammer. Daardoor moeten we nu ook vaststellen dat de populatie opnieuw toeneemt in die gebieden. Wij staan ervoor open om jullie te helpen. Dat is geen enkel probleem.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, dank u voor dit aanbod. Maar in West-Vlaanderen werkt het zo dat de provincie in zekere zin coördineert tussen de gemeenten en

het Vlaamse Gewest. De VMM wordt betrokken. Er zijn regionale comités voor muskusrattenbestrijding. Maar de ervaring is wel dat er de jongste jaren een toename is. Vijf jaar geleden werden in de meeste regio's in West-Vlaanderen geen muskusratten meer gevangen. Dat betekent dat men kon besluiten dat het echt wel onder controle was. De jongste jaren zien we dat, vooral vanuit Noord-Frankrijk, waar er indertijd wel een Interreg-project (communautair initiatief van de Europese Commissie) is geweest, maar waar de samenwerking vandaag iets moeilijker verloopt, de muskusrat opnieuw West-Vlaanderen binnenkomt.

Als de muskusrat binnenkomt en we zijn ervan overtuigd dat ze problematisch kan zijn voor waterlopen, wegen en als overdrager van ziektes, moeten we toch consequent kunnen zijn en handelen. We stellen vast dat de middelen die beschikbaar zijn om de muskusrat onder controle te houden, vandaag minder sterk en goed zijn dan hetgeen we in het verleden hadden. Minister, hoe wilt u dit aanpakken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Dochy, ons aanbod blijft geldig. De VMM blijft ter beschikking om jullie daarin te ondersteunen. We zien in andere provincies dat de methode goed werkt. We vinden het geen enkel probleem om ook daar te hulp te komen.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Ik dank u. We zullen het in elk geval verder bekijken. Dank voor het aanbod, samen met de VMM. Maar West-Vlaanderen is natuurlijk de enige provincie die een grens heeft met Frankrijk, met Noord-Frankrijk. We komen er in elk geval nog op terug. Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het meten van geurhinder door intensieve veehouderij – 2477 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over omgevingsvergunningen voor pluimveebedrijven – 2574 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Voorzitter, na de wat smakelijkere vraag over de muskusrat, het waterkonijn dat vroeger bij ons werd gegeten en dat trouwens heel lekker was – ik heb het vroeger weleens gegeten –, nu een wat saaiere vraag over de intensieve veehouderij en de geurhinder die daarmee gepaard gaat.

We weten dat het houden van landbouwdieren sowieso altijd een bepaalde hinder oplevert. Dat is het punt niet. Leven op het platteland gaat daarmee gepaard. Maar we zien toch dat het houden van dieren steeds meer geconcentreerd gebeurt. Dat zorgt ervoor dat ook de hinder zich meer en meer concentreert rond bepaalde landbouwbedrijven, grote landbouwbedrijven, regio's enzovoort. Het correct inschatten en meten van deze hinder is ook steeds belangrijker geworden. Dat gebeurt natuurlijk voorafgaandelijk bij de vergunningverlening – tenminste niet het meten, maar er zijn wel normen. Men baseert zich daar op het Vlaams

reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) en er kunnen door de vergunningverlenende overheid specifieke voorwaarden worden bepaald. Hiermee gepaard gaat het handhaven, zodra de vergunning is verleend. Het is belangrijk om erop toe te zien dat de hinder binnen de aanvaardbare normen en de gestelde voorwaarden kan blijven.

Het houden van vee is vaak een cyclisch gebeuren. Dat is zo bij varkens en ook bij kippen. De hiermee gepaarde geurhinder is dan ook cyclisch van aard. Het is dus belangrijk dat bij het meten van de geurhinder dat cyclische gegeven wordt meegenomen. Wij krijgen veel signalen dat dat vandaag onvoldoende gebeurt. Wanneer een geurstudie wordt uitgevoerd, wordt er niet gekeken naar de bezetting van bijvoorbeeld de kippen en de cyclus binnen het kippenbedrijf.

Dat zorgt ervoor dat de metingen een volledig vertekend beeld kunnen geven van de geurhinder die er op cyclische wijze is. Er wordt bij die metingen in de studies vaak gewerkt met gemiddeldes. Maar ook die gemiddeldes kunnen problematisch zijn. De geurhinder kan over een bepaalde periode gemiddeld genomen aanvaardbaar zijn voor een buurt, maar een bepaalde periode per cyclus wel degelijk echt problematisch zijn. Bijvoorbeeld bij het mesten van vleeskippen is dit goed te begrijpen. De kuikens in het begin van de cyclus zorgen voor veel minder geurhinder dan slachtrijpe vleeskippen aan het eind van de cyclus. En we spreken dan over een cyclus die zich zo'n tien keer per jaar herhaalt. Het gaat dus over tien keer per jaar een periode waarin die geurhinder problematisch kan zijn en die onder de radar blijft als we werken met gemiddeldes.

We hebben het vroeger al gehad over die geurhinder. Eind vorig jaar gaf u tijdens het antwoord op een eerdere vraag van mij ook aan dat u begin 2021 een nieuwe geuremissiefactor ging afkloppen voor vleeskippen op basis van een studie van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO). Daaruit bleek dat de emissiefactor die wordt gebruikt in de vergunningverlening, eigenlijk niet meer klopte. Die aanpassing zal hopelijk een stap in de goede richting zijn. Maar uit wat ik eerder toelichtte in deze vraag, zijn de onvolmaaktheden daarmee zeker niet opgelost.

Minister, klopt het dat er bij het meten van geurhinder geen rekening wordt gehouden met het cyclische gegeven op vleeskippen en varkensbedrijven? Zijn er dan geen criteria die bepalen wanneer in de cyclus de meetmomenten moeten plaatsvinden? Zo ja, vindt u dat dit geredieerd moet worden?

Wat is uw visie over het werken met gemiddeldes om een cyclische hinder te bepalen? Want die hinder varieert natuurlijk erg gedurende de cyclus.

Hoe staat u tegenover het voorstel om ook ijkingspunten vast te leggen bij momentane geurhinder, zodat de handhaving objectiever kan gebeuren?

Tot slot: hoe staat het met de nieuwe geuremissiefactor voor vleeskippen? Ik dank u.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Voorzitter, collega's, minister, ik sluit mij aan bij de vraag van collega Steenwegen. Ik wil het specifiek hebben over de kalkoenen, want ook hierrond zijn er al hiaten in de regelgeving. Aangezien het omgevingsvergunningenbeleid de laatste weken ook politiek zeer actueel is, wil ik de vraag stellen over de geurmodellering voor kalkoenkwekerijen en vooral over de afwezigheid van zo'n model. Een kalkoenkwekerij zorgt immers voor immense geuroverlast. Maar zover wij weten, worden er bij vergunningsaanvragen geurmodellen voor varkensstallen gebruikt en geen specifieke voor kalkoenen. Dat is niet ideaal, aangezien kalkoenen een kortere slachtcyclus hebben en de geur die

kalkoenen met zich meebrengen veel penetranter is. We kunnen dan ook in twijfel trekken of de geurimpact bij zo'n omgevingsvergunning goed wordt ingeschat.

Een tweede probleem dat we vaststellen, is dat voor een uitbreiding van een kippenstal onder de norm van 85.000 kippen de aanvrager soms redeneert dat er geen milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld. Zo kan een stal uitbreiden van 200.000 naar 250.000 kippen zonder een MER te laten uitvoeren, terwijl dit een serieuze impact heeft op de omgeving. We stellen vast dat bedrijven soms, zelfs vaak, zo'n salamitechniek toepassen om zulke megastallen neer te poten.

Minister, is het niet aangewezen om een kader op te stellen om de geuremissie van kalkoenen in te schatten?

Is het niet beter om bij de uitbreiding van kippenstallen die boven de norm van 85.000 kippen vallen, telkens een MER op te stellen?

Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, ik dank jullie voor de verschillende vragen. Het zijn er heel wat, we hebben ze dan ook wat gebundeld.

Het inschatten van de geurbelasting ter hoogte van de woningen als gevolg van de aanwezigheid van gevogelte, zoals kippen en kalkoenen, gebeurt op een vergelijkbare manier als bij andere diercategorieën. Voor het bepalen van de geurbelasting wordt een geurstudie opgemaakt, waarbij de geuremissies worden berekend aan de hand van een bepaalde geurfactor per dier. De geurfactor van een kalkoen is bijvoorbeeld 1,55 units, zodat bij een bedrijf van bijvoorbeeld 1000 kalkoenen een totale geuremissie wordt uitgestoten van 1500 units. Van deze totale geuremissie wordt dan een verspreidingspluim gemodelleerd om te kijken tot waar de geurhinder zich verspreidt in de omgeving.

De geurfactor per dier wordt op grond van studies vastgesteld. De wijziging van de factor voor vleeskippen is er gekomen na onderzoek van ILVO. Zo wordt er rekening gehouden met het cyclische gebeuren en in het bijzonder de geurpiek die zich voordoet in de laatste twee weken van een kweekronde, wanneer de kippen het grootst zijn en de hoeveelheid mest in de stal het grootst is. Er is voor het bepalen van de nieuwe geurfactor voor vleeskippen niet vertrokken van een gemiddelde over een volledige kweekcyclus, maar wel vanuit de maximale geurbelasting.

Volgens het MER-besluit moeten pluimveehouderijen van meer dan 60.000 legkippen of 85.000 mesthoenders steeds een project-MER opmaken. Volgens het MER-besluit kan bij een uitbreiding of wijziging van een project waarvoor al een project-MER werd opgemaakt, een nieuwe MER vereist zijn. In de volgende gevallen is een nieuwe project-MER vereist bij een uitbreiding of wijziging: als de drempelwaarde voor het eerst wordt overschreden door het samenvoegen van activiteiten en als de uitbreiding op zichzelf groter is dan de drempelwaarde. Een strikte lezing van die bepaling zou er inderdaad toe kunnen leiden dat de uitbreiding van een pluimveebedrijf met 200.000 kippen naar 250.000 niet van rechtswege een bijkomende project-MER moet opmaken. Hier geldt hoe dan ook wel de verplichting om de milieueffecten te screenen. Uit die screening kan alsnog de noodzaak blijken om een project-MER op te maken. Hoe dan ook zal bij de evaluatie van de MER-procedure worden gekeken of bij forse uitbreidingen in dergelijke dossiers niet steeds een MER moet worden opgemaakt.

Wat betreft de controle van de geurhinder tijdens de effectieve exploitatie, benadruk ik dat hier uiteraard ook geen onaanvaardbare geurhinder mag optreden. Geurhinder is evenwel moeilijk objectief te meten. De controles worden uitgevoerd

op basis van zintuiglijke waarnemingen. De beoordeling gebeurt op basis van vaststellingen van meerdere toezichthouders op meerdere momenten, die worden gespreid over het verloop van een productieproces, om zodoende de gewenste objectiviteit te garanderen. Een bedrijf mag natuurlijk op geen enkel moment structureel onaanvaardbare geurhinder veroorzaken voor zijn omgeving, dus ook niet wanneer de geurimpact van het pluimvee het grootst is.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik begrijp er in de eerste plaats uit dat de beloofde aanpassing van de geurfactor voor vleeskippen ondertussen gebeurd is en dat die zich niet baseert op een gemiddelde van de totale cyclus, maar wel degelijk de maximale geurbelasting mee in rekening brengt. Dat is zeker een positieve zaak.

We hebben het eerder in deze vergadering al gehad over het feit dat vergunningen vaak in hoger beroep worden geweigerd en over de rechtsonzekerheid die vaak optreedt. Het is in ieders belang, ook in het belang van iemand die een vergunning aanvraagt, dat op het moment dat de vergunning wordt aangevraagd, we heel goed beseffen wat de mogelijke hinder is en dat op basis van de reële hinder geoordeeld wordt of het op die plaats kan of niet, om problemen, discussies en onenigheid tussen uitbaters van een bedrijf en omwonenden te vermijden. Dat is in ieders belang. Dat is dus een positieve zaak.

Ik zit wel nog met de vraag hoe u wenst om te gaan met de handhaving. Heel wat bedrijven zijn immers vergund op basis van studies die daar helemaal geen of veel minder rekening mee houden. Betekent dat nu dat u voor die uitbatingen de inspectiediensten zult opdragen om er in de handhaving echt op te letten dat men bij controles wel degelijk gaat kijken naar het moment in de cyclus waarop men zich bevindt? Het gaat zowel over de omvang van de dieren, als ze bijna slachtrijp zijn, maar zeker ook over bijvoorbeeld de strooisellaag, die op dat moment veel meer aanwezig is en dus ook veel meer geur met zich meebrengt. Dat kunnen verzwarende omstandigheden zijn. Mijn vraag gaat dus vooral over die handhaving.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Bedankt voor uw antwoord, minister. Het is een vrij positief antwoord, maar ik zou daar ook de volgende vraag bij willen stellen. U gaat volgens mij zeer objectief om met deze normen en past ze misschien voor de eerste keer ook echt toe zoals ze zijn. Ik zou u dan ook graag willen vragen wat u denkt over de uitspraken van collega Dochy – en hij luistert mee – als voorzitter van de commissie Landbouw. Hij zegt: “We hebben nu natuurlijk wel een minister van Omgeving die heel streng toeziet op vergunningen voor stallen en die daar soms een beetje ideologisch over oordeelt. Dat is ook niet de afspraak onder elkaar in de regering en in het regeerakkoord. Het is dus ook wel belangrijk dat dat even fijn gesteld wordt.” Ik ga niet helemaal voorlezen wat de collega zegt, maar dit gaat natuurlijk regelrecht in tegen de aanpak die u altijd als antwoord geeft op vragen en waar ik grotendeels achter kan staan.

Ik citeer hem nog verder: “We gaan normen opstellen, en ook al zijn alle adviezen van de administraties positief, we weten soms wel welke kleur die administraties hebben, ook al zou dat in Vlaanderen niet meer bestaan, gepolitiseerde administraties. En men haalt de normen, en dan nog wordt de vergunning geweigerd. Dan is er toch wel een probleem. Dat moeten we voorkomen. Dus dat debat moet vandaag ook gevoerd worden met de bevoegde minister, om te zien of daar redelijkheid aan de dag kan worden gelegd.”

Ik zou graag uw reactie daarop horen, want ik vind dat eerlijk gezegd een heel politieke uitspraak van de voorzitter van de commissie Landbouw, de CD&V-collega. Dit druist natuurlijk regelrecht in tegen de objectieve aanpak en de exacte toepassing van het decreet en de KB's zoals u ze voorstelt.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik stel voor dat we bij de inhoud en bij de feitelijkheden van een aantal zaken blijven. Daar wil ik althans een aantal vragen over stellen, minister.

Wat geur betreft, weten we allemaal dat dat een gevoelig element is. Het is niet zo evident om dat op een correcte manier waar te nemen. De subjectiviteit in het beleven daarvan is zeker ook een element dat meespeelt. In die zin is het belangrijk, als overheden en als politici, om daar met de nodige fijngevoeligheid naar te kijken, vanuit alle hoeken.

Minister, u hebt ook aangegeven dat het een zeer moeilijke problematiek is qua metingen. Er is door de jaren heen ook wel heel wat ervaring opgebouwd. Er zijn twee verschillende meetmethodieken, maar er is ook over de landsgrenzen heen gekeken hoe dat het best zou gebeuren. Er is namelijk ook een VERA-protocol (Verification of Environmental Technologies for Agricultural Production) tussen Nederland, Duitsland, Denemarken en Vlaanderen over hoe wij metingen doen rond geur en hoe die interpretatie moet gebeuren, onder andere bij landbouwhuisdieren.

Minister, in de conclusie van de ILVO-studie waar u naar verwees, lees ik: "De emissiefactoren voor NH₃ en geur berekend uit de resultaten van deze meetcampagne volgens het VERA-protocol benaderen de huidige emissiefactoren zoals opgenomen in Bijlage 1 van het MER-Richtlijnenboek." Vervolgens staat er dat er op vraag van de stuurgroep een andere emissiefactor wordt berekend, die enkel rekening houdt met de twee hoogste gemeten emissiewaarden per bedrijf, dit afwijkend van het VERA-protocol. Dat blijkt uit de volgende passage van het eindrapport: "In dit rapport geven we, naast de berekeningswijze van het VERA-protocol, ook andere berekeningswijzen voor de EF mee." En vervolgens staat er ook nog: "Specifiek voor geur werd op vraag van de stuurgroep ook een EF berekend door de 2 hoogste gemeten emissiewaarden van iedere stal te nemen en het gemiddelde te berekenen van deze 8 waarden." En een volgend element: "Op vraag van de stuurgroep werd ook een EF berekend door de 2 hoogste emissiewaarden van iedere stal te nemen en het gemiddelde te berekenen van deze 8 waarden. Deze EF bedraagt 0,59 ± 0,10 OUE/dier/s."

Minister, waarom heeft de stuurgroep in dezen afwijkend deze vraag gesteld, naast de wetenschappelijke onderbouwing die de studie volledig heeft opgebouwd? Hoe gaan wij dan om met het VERA-protocol, zijnde de afspraken tussen Nederland, Duitsland, Denemarken en Vlaanderen, omtrent de geuremissiefactoren? Dat is wetenschappelijke onderbouwing. Ik ben benieuwd hoe we daar in de toekomst verder mee omgaan.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Ik voel mij in elk geval aangesproken door de vraagstelling. Ik ben ook burgemeester van een landelijke gemeente. Wie mij kent, weet dat ik een oplossingsgerichte consensuszoeker ben. Ik ben niet de man die het conflictmodel nastreeft. Zoals ik altijd zeg, is het niet de bedoeling om op een ecologisch paradijs een economisch kerkhof te maken. Maar ik vraag ook het omgekeerde niet. Ik vraag niet dat er een economisch paradijs op een ecologisch kerkhof komt.

Maar we moeten toch opletten. Ik heb de minister daarnet duidelijk horen zeggen: als het gaat of als het niet gaat. Als de vergunning niet kan worden verkregen, dan is dat ook rechtszekerheid. Dat klopt. Maar het omgekeerde mag toch ook eens gezegd worden. Als het wel gaat, en de vergunning kan verkregen worden, dan is dat ook rechtszekerheid. Vooral voor hervergunningen is dat niet onbelangrijk.

Ik heb een beetje een slecht gevoel wanneer hier de indruk wordt gegeven dat de negatieve adviezen van de administratie per definitie objectief zijn en dat een positief advies van de administratie gekleurd zou zijn. Ik denk dat dat geen goede ingesteldheid is, als we die redenering naar voren zouden brengen. In elk geval is dat mijn mening, en de mening van velen. Het regeerakkoord staat vol met verhalen rond een 'level playing field', het ondersteunen van ondernemerschap en het geven van rechtszekerheid. Dus als er een vergunning wordt aangevraagd en alle adviezen van alle administraties zijn positief, dan lijkt het mij ook wel evident dat er eens mag worden gezegd dat het in het kader van de rechtszekerheid belangrijk is dat die vergunning als dusdanig ook kan worden gegeven.

Minister, recent is gepubliceerd dat de provincie Luxemburg een soort van charter ontwikkeld heeft waarbij men een overeenkomst wil maken tussen de bewoners van het platteland en de zone-eigen gebruikers, de landbouwers. Want geur is inderdaad een subjectief gegeven. Het is logisch dat overmatige geurhinder voor iedereen duidelijk is en dat geen geur ook voor iedereen duidelijk is. Maar daar zit een hele range tussen. En daar zitten we in de subjectiviteit. In dat charter vraagt men vanuit de provincie Luxemburg aan de bewoners van het platteland – en we hebben daarstraks gesproken over degenen die desgevallend zonevreemd komen wonen in een leegstaande hoeve en dergelijke – dat ze ook wel rekening houden met eventueel wat ongemakjes die te maken hebben met de aanwezigheid in dat landelijke gebied. Ik wil de discussie hier zeker niet op de spits drijven. Zoals ik zei, ben ik een consensuszoeker. Het gaat niet over problematische situaties. Als het problematisch is, is het problematisch. Maar er zijn ook heel veel situaties waar men zou denken dat er een probleem kan zijn, maar waar er geen probleem is en waar dus effectief ook rekening wordt gehouden met alle omstandigheden. In Frankrijk heeft men zelfs een nationale wet op het landelijk patrimonium gemaakt, waarin men iets gelijkaardigs doet. Minister, overweegt u om eventueel eens na te denken over een dergelijk charter in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, ik heb op dit moment niet veel tijd om charters af te sluiten. Ik ben vooral problemen aan het oplossen. Ik zal het komende jaar nog zoet zijn met al die zaken.

Collega Steenwegen, er wordt op het terrein gecontroleerd met snuffelmetingen, dus zintuiglijke waarnemingen, of er geen overdreven hinder is. Zelfs een bedrijf met vergunning mag geen overdreven geurhinder veroorzaken. Indien dat toch het geval is, kunnen er ook bijkomende voorwaarden worden opgelegd. Vaak is het ook zo dat we berichten krijgen vanuit de buurt en dat onze handhavers dan ter plekke gaan. Soms is het ook bij routinecontroles. Het is vaak een van die twee.

Collega Rombouts, uw vraag is erg technisch. U zult dat schriftelijk moeten vragen, als u wilt, want ik kan daar op dit moment geen technisch antwoord op produceren.

Uiteraard is het mij ook ter ore gekomen wat collega Dochy heeft gezegd. Ik ben iemand die probeert om de regels zeer correct na te leven. Zeker als het over de veestapel gaat, bekijk ik dat niet ideologisch, collega Dochy. Ik wil dat zeker wel rechtzetten. Er wordt daar natuurlijk ook een bepaalde sfeer rond gecreëerd. Ik houd daar niet van. Gelieve daar dus ook mee stoppen. Het enige wat ik doe, is in dit land de wetten en regels die jullie hebben goedgekeurd in het parlement, toepassen. En als in het verleden inderdaad een administratie positief heeft

geadviseerd voor een bepaalde vergunning, heb ik vanuit de overheid het voorzichtigheidsprincipe gehanteerd met betrekking tot stikstof. Ik denk dat het een zeer wijze beslissing was dat deze minister dat op die manier heeft gedaan. Want zoals jullie weten, zitten we schoon in de shit, als ik het zo mag zeggen. En wie mag het weer gaan oplossen? Deze minister. Ik heb ook niet om deze situatie gevraagd. Niemand in de regering heeft mij er ook over aangesproken dat ik iets ideologisch bekijk of niet. Ik moet zeggen dat dit het eerste is dat ik hoor. Het zou eraan moeten mankeren dat men dat zou zeggen. Dat is dus niet gebeurd. Het is tijd dat we in dit land gewoon de regels toepassen die er zijn en dat we soms, ook vanuit een voorzichtigheidsprincipe, voorzichtiger optreden als vergunningverlenende overheid. Want de shit waar we nu in zitten, daar heb ik een jaar geleden al voor gewaarschuwd.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Zo werd deze saaie vraag uiteindelijk toch nog heel boeiend. Ik onthoud drie punten. In een vergunningverlening hebben we te maken met administraties en adviezen, maar uiteindelijk blijft het een politieke verantwoordelijkheid van een bestuur. Dat bestuur heeft een bepaalde discretionaire bevoegdheid en moet een afweging maken. Die adviezen zijn ook niet altijd gelijklopend. Dat is dus wel belangrijk.

We willen allemaal dat de rechtszekerheid voor iedereen zo groot mogelijk is, zowel voor iemand die een bedrijf uitbaat of wil uitbaten, als voor de mensen rondom, die daar mogelijk hinder van ondervinden. En wat geurhinder betreft, zijn we het er allemaal over eens dat die niet zo gemakkelijk te meten is. Maar het is voor iedereen van belang dat we dat zo goed en zo correct mogelijk proberen te doen, zodat we onnodige discussies vermijden.

Collega Dochy, u verwees naar Luxemburg. Ik denk dat we daar wel over moeten proberen na te denken. Hoe kun je op het platteland die belangen verzoenen? Hoe kun je met mensen afspraken maken, zolang je binnen bepaalde marges blijft en met respect voor elkaar probeert om activiteiten met elkaar te verbinden? Wij hebben natuurlijk de pech dat we met een zeer slechte ruimtelijke ordening zitten. Die is ook de verantwoordelijkheid van velen. We moeten daar echt iets aan doen. Maar ik denk dat dat wel aanvullend kan zijn op de vergunningverlening. Die vergunningverlening blijft natuurlijk nodig om mensen die er zich niet aan houden, eruit te halen en te sanctioneren.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Het is goed dat we geregeld echt aan politiek doen in het Vlaams Parlement. Dat zou wat vaker moeten gebeuren. Dat kan de waarde van de instelling alleen maar doen toenemen.

Ik volg de minister in haar rechtlijnigheid. Ik hoop dat ze die blijft doorzetten. Ze heeft onze steun daarvoor.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de erkenningsaanvraag van de vzw Promaz in het kader van het stookoliefonds – 2521 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, vorige week, tijdens de passage van de ombudsman, is dit thema ook al kort de revue gepasseerd, maar mijn vraag dateert van daarvoor. Ik heb er toch voor geopteerd om ze te stellen, omdat de minister vorige week aangaf dat ze begin deze week een afspraak had met een aantal mensen van Promaz om het dossier mogelijk recht te trekken.

Het gaat over de oprichting van een stookoliefonds. Ik heb daarover al een paar keer vragen gesteld aan u en uw voorgangers, minister. U en ook uw voorgangers lieten dan telkens weten dat de vzw Promaz bezig was met de voorbereidingen om een erkenningsdossier in te dienen als fonds voor de bodemsanering van gasolietanks, waarvoor het zou moeten dienen. Dat erkenningsdossier moet dan worden ingediend bij de Interregionale Bodemsaneringscommissie (IBC).

Op het moment dat u een antwoord gaf op mijn vraag, in november, was er nog geen erkenningsdossier ingediend. Wel gaf u aan dat de sector bezig was met het uitwerken van een nieuw voorstel op basis van bijkomend studiemateriaal. Een voorstel met de krachtlijnen die gehanteerd zullen worden, werd al aan de IBC voorgelegd en positief geadviseerd door de IBC.

U gaf vorige week ook aan – en ik deel uw mening – het onaanvaardbaar te vinden dat de sector zijn verantwoordelijkheid ontloopt en dat u zou onderzoeken welke hefboomen er nodig zijn om ervoor te zorgen dat zij hun verantwoordelijkheid wél opnemen. De terughoudendheid vanuit de sector om een erkenningsaanvraag in te dienen, verklaart u deels door de vermelding in het Vlaams regeerakkoord van de uitfasering van stookolieketels en -olietanks vanaf 2021. Daar hebt u vorige week uitgebreid over gesproken in de commissie.

Uit de cijfers die u in september van de sector had ontvangen, bleek dat er 560 meldingen waren geregistreerd op www.promaz.be. Mensen kunnen dus wel een melding doen op voorhand. De helft van deze meldingen kwam van bedrijven en medewerkers van overheidsinstellingen die op de hoogte wensten te blijven van de stand van zaken. 60 procent van deze meldingen werd door Nederlandstaligen ingediend.

Minister, wat is de huidige stand van zaken na uw overleg met de stakeholders?

Diende de vzw Promaz al een erkenningsdossier in bij de Interregionale Bodemsaneringscommissie? Is er al een verdere timing bekend?

Hebt u nog overleg gepleegd met de sector? Wat was het onderwerp?

U zou onderzoeken welke hefboomen nodig zijn om de sector wel zijn verantwoordelijkheid te doen opnemen. Wat is de stand van zaken van dit onderzoek? Welke hefboomen zult u inzetten?

Hoeveel meldingen werden er ondertussen geregistreerd via www.promaz.be?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Danen, ik weet dat u zeer begaan bent met dit dossier, net zoals iedereen hier in de commissie. De vzw Promaz heeft nog geen erkenningsdossier bij de Interregionale Bodemsaneringscommissie ingediend. Er zijn 633 aanmeldingen, waarvan 60 procent Nederlandstalig. Hiervan zijn twee derde aanmeldingen door particulieren. Het gaat om Vlamingen die men in de kou laat staan. Mijn geduld is stilaan op, er wordt ook geen timing naar voren gebracht.

Er wordt altijd gekoppeld met het regeerakkoord. We hebben overleg gehad, maar de stookoliesector blijft actief de koppeling maken tussen het fonds en de uitfasering van stookolietanks zoals opgenomen in het regeerakkoord. We hebben

gisteren goed geluisterd naar hun argumenten en ze vinden dat de financiering niet rond geraakt wanneer stookolieketels versneld uitgefaseerd worden. Tot hier toe heeft men dit niet onderbouwd. Mijn kabinet heeft gevraagd om cijfers te bezorgen waaruit dit zou moeten blijken. Die hebben we nog niet gekregen.

De Ombudsdienst heeft in zijn verslag gezet dat honderden mensen zitten te wachten en echt in de problemen zitten. We moeten eens goed kijken wat we gaan doen.

Er wordt juridisch onderzocht of er bijkomende elementen zijn die het indienen van een erkenningsaanvraag kunnen versterken of versnellen. De sector heeft in het verleden engagementen naar voren gebracht en uitgesproken die mogelijk in een juridisch kader geplaatst kunnen worden en de indiening van een erkenningsaanvraag kunnen bewerkstelligen. De evolutie van de verdere afstemming met de sector zal bepalend zijn in welke mate we een juridische weg moeten bewandelen. We bereiden dat voor, maar ik hoop dat men tot inzicht komt dat men die honderden gezinnen niet in de steek kan laten en de engagementen uit het verleden nakomt.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik begrijp dat het overleg niet direct soelaas heeft gebracht. Dat klopt, denk ik.

Ik vind het ook een schande hoe met gedupeerden wordt omgegaan. Men is klant in goede dagen maar ook in kwade dagen. De sector moet in elk geval zijn verantwoordelijkheid opnemen. Ik vind het echt niet kunnen dat ze de mensen zomaar in de steek laten, vooral ook omdat er elk jaar tientallen gevallen bij komen. Mensen die het aan de hand hebben, weten niet wat hen overkomt. Niemand heeft daar schuld aan.

Het probleem lost zich nooit vanzelf op. Het wordt alsmaar groter als men het niet aanpakt. Ik zou kunnen begrijpen dat die mensen in paniek schieten en even wachten om het op te lossen, tot er misschien meer duidelijkheid is, maar hoe langer ze wachten, hoe groter het probleem wordt.

Ik wil echt aan de sector vragen om iets te doen. Minister, onderzoek alle juridische pistes. We zullen echt niet aarzelen om de sector, de mensen – de mannen vooral, denk ik –, in de commissie te vragen voor een hoorzitting om eens naar hun verhaal te luisteren en hun de vragen te stellen die moeten worden gesteld.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, ik heb geen directe vraag aan de minister, ik wil wel een statement maken. Ik heb gezien waarom Promaz die koppeling maakt en dat was 'in een colère'. De redenering was: als er minder verbruik is, komt er minder geld in het potje en is er minder geld om de stookolietanks te reinigen en in orde te brengen. Dat is hun redenering. Dat is de omgekeerde wereld. Men moet eerlijk blijven.

Het regeerakkoord zegt: geen nieuwe stookolieketel voor nieuwbouw en grondige renovatie. Zelfs zonder een verbod op te leggen, zijn er tegenwoordig maar 20 of 25 bijkomende ketels per jaar. We hebben het enkel over nieuwe stookolieketels, niet over herstelling aan een brandende ketel. Wie aardgas heeft in de straat, moet overschakelen naar aardgas. Ik zou graag weten van Promaz – daar moet u niet op antwoorden, minister, we kunnen hen verhoren – wat zij denken mis te lopen aan inkomsten op basis van het regeerakkoord. Dat zal echt weinig zijn. Dat ze daarmee mensen gijzelen, is echt ongehoord.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, collega's, ik sluit me aan bij de vraagstelling. Iedereen is begaan met de problematiek. Er moet een oplossing komen voor de gedupeerden. Dat dit al veel te lang aansleept, zal ook iedereen erkennen. Het is niet evident om tot goede afspraken te komen met de sector, dat is duidelijk.

Minister, ik begrijp dat u alle juridische wegen onderzoekt. Daar kan ik u enkel in ondersteunen. Ik wil u wel blijven aanmoedigen om in gesprek te blijven gaan, hoe moeilijk dat ook loopt. Het is belangrijk om de lijnen in het gesprek zeer kort te houden. In overleg met hen willen we samen tot een oplossing komen. Er komt een hoorzitting, maar de korte lijnen in het gesprek zijn belangrijk, minister. De heer Gryffroy heeft ernaar verwezen, ik wil ook de cijfers in het parlement krijgen.

Ik heb nog een vraag, minister. Als de sector natuurlijk aankaat dat ze bezorgd zijn dat ze de nodige budgetten niet bij elkaar zouden krijgen, als ik het zo moet interpreteren, dan zou ik graag concreet weten hoe groot het probleem is. Welk budget krijgen ze niet bij elkaar? Is dat transparant met u besproken? Hebt u dat gevraagd? Hoe kijkt men eventueel als men op die manier de budgetten niet bij elkaar zou krijgen? Hebben zij andere voorstellen gedaan om tot een oplossing te komen? Ik zou over die cijfers en die pistes in het overleg graag iets meer informatie krijgen.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, ik heb hier in het verleden ook al meerdere vragen over gesteld. We waren destijds heel tevreden omdat er eindelijk een oplossing zou komen. Maar het is nu weer niet zo. We weten dat het niet alleen milieudrama's zijn, maar ook zeer grote persoonlijke financiële drama's. De mensen zijn de dupe van de huidige situatie. U hebt daar vorige week ook al naar verwezen. We moeten kracht bijzetten en de druk verhogen, want de gedupeerden verdienen een oplossing, het milieu verdient een oplossing. Ieder moet zijn verantwoordelijkheid nemen.

Uiteraard, het regeerakkoord is over deze problematiek heel duidelijk. Dat dient gerealiseerd te worden. Bij dezen kijken we uit naar de kracht die u in dit dossier zult bijzetten. We hopen dat er inderdaad snel een oplossing komt.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, ze hebben ons nog geen cijfers bezorgd. We hebben die wel gevraagd. Normaal gezien zouden ze ons de cijfers deze week nog moeten geven om hun stellingname te onderbouwen. Daar wacht ik natuurlijk wel op.

Bij het overleg bleven we botsen tegen dezelfde muur, natuurlijk. Telkens was er de koppeling met de uitfasering. We hebben aan de sector duidelijk gemaakt dat elke maand die we nu verliezen, een maand is waarop minder middelen kunnen worden opgebouwd. Ze hebben er natuurlijk belang bij om zo snel mogelijk te starten met het fonds. Het is een moeilijke situatie vandaag. Ik hoop dat we tegen eind deze week cijfers krijgen. Tijdens de vergadering is gevraagd naar budgetten en cijfers, maar die kregen we niet. Misschien kunnen we ze deze week nog bekijken, en dan kunnen we verder de nodige stappen ondernemen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het probleem is niet alleen dat ze hun beloftes niet nakomen, maar ook dat er misleidende informatie over de hele zaak op internet beschikbaar is. Op de website van Promaz zelf is te zien – ik toon het u even –: 'Zorgeloos genieten van stookolieverwarming. Bij een lek in de tank ondersteunt Promaz de bodemsanering.' Dat staat er vandaag op, en dat staat daar al twee

jaar op. Het is een echte schande dat op die manier burgers worden misleid. Ze worden zagezegd op de hoogte gebracht van iets wat nog lang niet in orde is. Zoals gezegd, zal ik mee het initiatief nemen om hierrond hoorzittingen te organiseren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Leo Pieters aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vermarkting van wildbraad – 2543 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, u hebt een everzwijnenplan gelanceerd met vrij ambitieuze doelstellingen. U wilt bijvoorbeeld een doordachte jachtstrategie uitbouwen om iets te doen aan de vermarkting van het wildbraad. Over dat laatste punt staat het volgende in uw plan te lezen: "Samen met het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) gaan we op zoek naar mogelijkheden om geschoten everzwijnen lokaal te vermarkten. Die zijn op dit moment beperkt omdat de regels inzake voedselveiligheid gemaakt zijn voor de controle van vlees afkomstig van landbouwhuisdieren. Ze zorgen voor een uitstekende bescherming van de volksgezondheid, maar zijn niet aangepast aan vermarkting van wild."

Jagers kunnen vandaag enkel in beperkte mate niet-geplukt of niet-gevild wild aanbieden aan particulieren. Zij mogen geen wild aanbieden aan horecazaken indien die niet beschikken over een aparte wildverwerkingseenheid, iets waar het merendeel van de restaurants niet over beschikt. In Nederland is die rechtstreekse verkoop, op basis van eenzelfde Europese richtlijn, wel toegestaan. De doorsnee burger heeft totaal geen kennis van het plukken, villen en versnijden van jachtwild. Om die reden is de belangstelling van de burger om wild te kopen rechtstreeks van de jager, redelijk laag.

Minister, hebt u reeds contact gehad met uw federale collega bevoegd voor het FAVV? Zo ja, wanneer en hoe is dit verlopen?

Hebben uw diensten reeds contact gehad met het FAVV? Zo ja, wanneer en hoe is dit verlopen?

Bestaat de bereidwilligheid om het lokaal vermarkten van wildbraad en de rechtstreekse verkoop aan particulieren en horecazaken toe te staan en de federale regelgeving als dusdanig aan te passen? Kunt u dit toelichten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik heb daarover tot op heden nog geen contact gehad met mijn federale collega bevoegd voor het FAVV.

We hebben afgesproken met de Hubertus Vereniging Vlaanderen vzw (HVV) om een analyse te maken van de huidige nationale en verwante Benelux- en Europese wetgeving omtrent voedselveiligheid. Daarnaast kregen ze de opdracht om de mogelijkheden te onderzoeken tot bijsturing van de wetgeving inzake de vermarkting van everzwijn.

In Wallonië gaat men daar op een andere manier mee om. Het is de bedoeling dat de HVV haar bevindingen aan het agentschap oplevert tegen 30 april 2021. Met de informatie uit deze analyse gaat de administratie het gesprek aan met het FAVV.

Ik wil niet vooruitlopen op uw laatste vraag. Ik wacht de onderhandelingen met het FAVV af om daar dan op terug te komen.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): U wilt afwachten, minister, maar u moet daar wat druk achter zetten. Ik denk dat u krijgt wat u vraagt. Die everzwijnen blijven natuurlijk niet stilzitten, er komen er alsmaar meer bij. Als we wild eten hier in Vlaanderen, al is dat everzwijn, dan komt dat meestal van Oost-Europa of elders, en niet van hier. Het zou spijtig zijn als we hier geen werk van maken en daar zeker in het volgende seizoen gebruik van kunnen maken.

Gaat u er zelf achteraan, minister? Wilt u daar snelheid in krijgen om dat tegen het najaar in orde te krijgen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mijnheer Pieters, ik heb twee handen en één hoofd, maar ik zal natuurlijk het nodige doen. Ik zal eerst wachten op het resultaat van de HVV. Dan zal de administratie daarnaar kijken en vervolgens het FAVV. We gaan daar uiteraard mee aan de slag, maar eerst moet de HVV de oefening kunnen doen. U kent mij als iemand die voortdoet. Het is stap voor stap.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister, we kijken uit naar een positief resultaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het aanwenden van de middelen uit het Openruimtefonds – 2552 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): De laatste tijd is er veel te doen over het zogeheten Openruimtefonds. Zelfs gisteren en vandaag was dat in de media, naar aanleiding van de problematiek van de bouwshift en de oproep van een aantal representatieve organisaties om wijzigingen aan te brengen. De Vlaamse Regering maakt extra middelen vrij zonder daar voorwaarden aan te koppelen, maar toch met de bedoeling om dat geld te gebruiken voor het vrijwaren en inrichten van de open ruimte en eventueel andere plattelandsuitdagingen voor de gemeenten die daarvoor in aanmerking komen. Daarmee worden deze gemeenten gecompenseerd voor de extra kosten die ze hebben voor het beheer van hun open ruimte en de beperktere inkomsten die ze halen uit bijvoorbeeld de opcentiemen op de onroerende voorheffing.

Minister, u hebt een aantal typerende uitspraken gedaan over dat Openruimtefonds. Vorige week is in de commissie het woord 'foliekes' gebruikt en enkele weken geleden verscheen in Het Belang Van Limburg: "Volgens de minister bouwen sommigen er liever sporthallen mee, in plaats van het geld te gebruiken om hun open ruimte te versterken."

Ik ben al meer dan dertig jaar actief in een gemeente. Ik ga ermee akkoord dat we gemeenten en steden een zekere autonomie moeten geven, maar diezelfde ervaring leert me dat die autonomie vaak wordt gebruikt om dingen te doen

waarvoor dat geld niet bedoeld is. Dat blijkt nu ook naar aanleiding van de middelen voor het Openruimtefonds.

Minister, naar aanleiding van uw uitspraken wil ik u enkele vragen stellen. Wordt er vanuit Vlaanderen, zonder dat daar sancties voor worden opgelegd of conclusies uit getrokken, systematisch nagegaan en/of opgevraagd waartoe gemeenten deze middelen uit het Openruimtefonds gebruiken? Mensen die lokaal actief zijn, stellen vast dat er in de meerjarenplanningen vaak geen melding van wordt gemaakt en dat die gelden niet worden besteed waarvoor ze eigenlijk zijn bedoeld.

Heeft de Vlaamse Regering zicht op waartoe de gemeenten de financiële middelen uit het Openruimtefonds tot nu toe in 2019, 2020 en eventueel 2021 gebruiken? Bouwen sommigen er liever sporthallen mee? Zult u initiatieven nemen om een kader te creëren dat vastlegt waarvoor het Openruimtefonds kan worden gebruikt – natuur, klimaat, bouwshift –, nu u als bevoegd minister erkent dat de middelen vaak voor de foute doelstellingen worden besteed?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Vandenhove, ik ben het eens met u over wat de opinieschrijvers gisteren in de krant hebben geschreven dat Vlaanderen zoveel mogelijk open ruimte moet vrijwaren. Het was een open brief van verschillende organisaties – Boerenbond, Natuurpunt, Bond Beter Leefmilieu, Netwerk Architecten Vlaanderen en de Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning (VRP) – met een pleidooi om de open ruimte te vrijwaren. Ik heb dat goed genoteerd en ik juich dat toe. Ik zal daar uiteraard mijn schouders onder zetten.

We zijn er nog niet, zoals u weet. Het Instrumentendecreet en de woonreservegebieden liggen voor in het parlement. Degenen die de open brief in de kranten hebben geschreven, maken zich zorgen over de betaalbaarheid. Dat is een heel belangrijk aspect, natuurlijk. Alles wat je doet, kost geld. Ook een bouwshift realiseren, zal geld kosten. Ze vragen zich af hoe we dat gaan betalen tussen nu en 2040. Er wordt ook gekeken naar de planschaderegeling die nu voorligt in de commissie.

Ik hoor ook verschillende bedragen, zowel over de huidige planschaderegeling als over de nieuwe. Ik heb gisteren gevraagd om daar een juiste inschatting over te krijgen. Ik hoor verschillende bedragen, omdat men er blijkbaar niet onmiddellijk een bedrag op kan plakken. Ik heb dan ook gevraagd om die oefening te maken, al is het gewoon een vork, zodat we weten wat tussen nu en 2040 de kost zal zijn. Ik hoor soms 20 miljard euro, maar soms ook 2 of 3 miljard euro. Het verschil tussen 2 en 20 miljard euro is natuurlijk wel heel groot. Ik wil die cijfers dan ook objectiveren.

De nieuwe planschaderegeling, die voorligt maar nog niet is goedgekeurd, moet natuurlijk ook de grondwettelijke toets doorstaan. Ook daar is het belangrijk een goed juridisch advies in te winnen. Dit zijn twee aspecten die ik naar aanleiding van de open brief van die verschillende organisaties heb aangevraagd.

In Vlaanderen schrappen wij bij elk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) harde bestemmingen voor zachte, groene openruimtebestemmingen. Denk maar aan de Vinderhoutse bossen en de Demervallei. We maken de nodige middelen vrij om die open ruimte te betalen.

Daarnaast vrijwaren we deze legislatuur 1600 hectare watergevoelig openruimtegebied van verharding. Ook daar is een budget voor uitgetrokken. Ik hoop dat we op die manier aan heel wat hectares kunnen komen tijdens deze legislatuur. Het is de bedoeling dat de volgende ministers na mij dat ook blijven doen.

Zoals u weet, is het Openruimtefonds inderdaad niet geormerkt. Ik vind dat jammer, maar ik ben daar niet voor bevoegd. We zitten met drie partijen in de regering. Er is dus nergens decretaal bepaald dat dit naar open ruimte moet gaan. Dat is een spijtige zaak, want dan moet men het ook geen Openruimtefonds noemen. Ik baseer me op de verklaringen die een aantal burgemeesters in de kranten hebben gedaan naar aanleiding van dat Openruimtefonds. Sommigen waren van plan daar een jeugdhuis of een sporthal mee te bouwen, anderen hadden het over de renovatie van een kerk. Noem het dan geen Openruimtefonds, want dat zorgt wel voor verwarring.

Per legislatuur wordt daar ongeveer 400 miljoen euro in gestopt. Dus tussen nu en 2040 gaat het over 2,4 miljard euro extra die de lokale besturen krijgen sinds 2019. Het is dan ook een gemiste kans wanneer dat geld niet wordt ingezet om de open ruimte te vrijwaren. Ik roep nogmaals op om die middelen verstandig in te zetten. Zo niet, moet men het een andere naam geven en het geen Openruimtefonds noemen. Punt aan de lijn.

Alles wordt nu voorgelegd aan het parlement, maar ik denk dat de oefening nog niet volledig klaar is. Ik hoop dat ik binnenkort een zicht krijg op die kosten en op de manier waarop het traject tot 2040 zal worden uitgezet. Maar nogmaals, de lokale besturen moeten ook binnen de budgetten die ze hebben, in hun algemene begroting, budget voorbehouden voor open ruimte. Ik daag u uit om de begrotingen van uw eigen gemeente na te kijken. Er zijn veel te weinig lokale besturen – ik denk dat ik ze op twee handen kan tellen – die effectief iets vermelden over het budget dat wordt voorbehouden voor open ruimte. Ik vind dat iedereen een verantwoordelijkheid heeft. Die bouwshift is een gedeelde verantwoordelijkheid. In Vlaanderen doe ik dat voor elk RUP dat we maken. Ook de andere bestuurders zullen dat moeten doen. Zo niet, zal van de bouwshift niets in huis komen. Dat is ook de bezorgdheid van de initiatiefnemers van die open brief. Ik denk dat heel veel Vlamingen daarvan wakker liggen. We moeten echt wel kernverdichtend gaan werken en de open ruimte maximaal vrijwaren. Elk niveau, of het dan gaat over de lokale besturen, provincies of Vlaanderen, zal daar de nodige middelen voor moeten vrijmaken.

De verklaringen van een aantal burgemeesters in de kranten over wat ze daar allemaal mee zouden doen, baarden me wel wat zorgen. Het is heel interessant om in de begroting van de lokale besturen na te gaan of daar iets wordt vermeld over het vrijwaren van de open ruimte of over de budgetten die daarvoor worden vrijgemaakt. Een slim lokaal bestuur zal dat doen. Hun inwoners vragen ook om het nodige te doen.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Mijn vraag komt grotendeels overeen met de beschouwing die u hebt geformuleerd. Ik denk wel dat het Openruimtefonds een niet onbelangrijk middel kan zijn om die bouwshift te realiseren, maar zoals het nu wordt gepercipieerd, is er eigenlijk geen enkele directe link.

Ik ben het ook met u eens dat lokale besturen hun eigen begroting eens moeten bekijken, en ik heb dat ook voor mijn eigen stad gedaan. Wanneer die oefening vanuit Vlaanderen zou gebeuren, zou het heel verrassend kunnen zijn hoe weinig gemeenten zelfs niet in de verste verte iets doen met dat geld voor de open ruimte, laat staan voor klimaat, natuur en aanverwante aangelegenheden. Ik ken zelf ook een aantal voorbeelden. Het is ook op de verklaringen uit de media waar u zelf naar verwijst, dat ik me heb gebaseerd om deze vraag te stellen. Ik vind dat spijtig.

En er is natuurlijk een onderscheid. Nu moet er eigenlijk voor 0 procent rekening worden gehouden met criteria. De gemeente behouden dus de volledige autonomie. Maar ik denk dat het toch niet slecht zou zijn dat Vlaanderen ook eens zou

nagaan in welke mate de lokale besturen al dan niet met deze autonomie om kunnen gaan. Geen enkele autonomie zal bepalen dat het voor 100 procent naar specifieke doelstellingen moet gaan, maar nu is de vork tussen de 0 procent van u en de 100 procent van het andere uiterste – wat ook niet goed zou zijn – te groot. In 2024 zal dan blijken dat de naam Openruimtefonds, om het zacht uit te drukken, een zeer verkeerde keuze was in functie van de oorspronkelijke doelstelling.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Ik zit stevig op mijn stoel, maar ik was er toch bijna af getuimeld toen ik een fantastisch openbaar bestuurder hoorde pleiten voor een oormerking van het Openruimtefonds. Ik dacht dat we allemaal sterk geloofden in de autonomie van de lokale besturen. Misschien toch even een oprissing van wat er in de zomer van 2019 is gebeurd, ook aan de minister. Ze heeft gezegd dat we het Openruimtefonds misschien van naam moeten veranderen. Maar, voor alle duidelijkheid: hoe is het Openruimtefonds tot stand gekomen?

Minister Zuhal Demir: Dat weet ik, collega.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Dat is prima, maar ik zal het nog eens herhalen voor de heer Vandenhove, want die weet dat blijkbaar niet.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Toch wel.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Er was discussie over de financiering van lokale besturen: hoe zullen we de lokale besturen, een belangrijk niveau, financieren? Ook de huidige minister van Binnenlands Bestuur, de minister-president en ook u, minister – denk ik – zijn ervan overtuigd dat de lokale besturen een belangrijke rol spelen in Vlaanderen. De financiering vanuit Vlaanderen moet geobjectiveerd worden. Een herziening van de criteria van het Gemeentefonds was heel moeilijk. Wanneer je een kaartje wegtrekt uit het kaartenhuisje, dan tuimelt het hele huisje immers in elkaar. En dan is er dit fonds gekomen als alternatief, complementair aan het Gemeentefonds, om in een zekere compensatie te voorzien voor de gemeenten die heel wat open ruimte hebben en die dus niet kunnen genieten van de criteria van het Gemeentefonds, zoals onder meer het aantal inwoners.

Het Openruimtefonds is eigenlijk een Gemeentefonds bis. Die naam is toen gekozen omdat een van de criteria de oppervlakte open ruimte was, maar het is nooit, op geen enkel moment, in gedachten geweest dat het Openruimtefonds geormerkt moest worden en dus gebonden was aan extra investeringen om de open ruimte te beschermen. Het gaat om een basisfinanciering voor de lokale besturen die heel wat open ruimte hebben. Ik begrijp de opmerking over de naam, we kunnen dan ook eventueel een naamswijziging overwegen.

Het is duidelijk dat we voor een opdracht staan. Mijnheer Vandenhove, de minister heeft een aantal keer verwezen naar de uitdaging die er is, namelijk in welke mate wij de open ruimte kunnen beschermen, zeker ook door een herbestemming te doen van onder meer de woonuitbreidingsgebieden.

De voorzitter: Mag ik vragen om af te ronden?

Koen Van den Heuvel (CD&V): Ik zal dat onmiddellijk doen, maar ik vind dit een belangrijk onderwerp. Gisteren zei de heer Vandaele nog dat we misschien creatief moeten nadenken over het inbouwen van stimulansen. Ik denk dat dit een te overwegen piste is. We doen dat ook voor de uitbreiding van het bosareaal. Minister, u weet dat wij daar als lokale besturen, zelfs ook in mijn gemeente, actief mee over willen nadenken. Dit is misschien een stimuleringsmechanisme dat we ook in overweging moeten nemen. De heer Vandaele heeft dat gelanceerd, en ik denk dat we dit moeten bespreken.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Ik dank collega Van den Heuvel voor de geschiedenisles. Ik moet zeggen dat ik ook een beetje van mijn stoel viel door de verklaringen van de minister en van collega Van den Heuvel.

Minister, u stelt hier bij monde van uw partij dat u eigenlijk zelf voor een oormerking bent, maar dat strookt totaal niet met wat wij zien op het terrein. Waar de N-VA in het lokale bestuur zit, zien wij niet per se dat er meer middelen naar de open ruimte gaan vanuit het Openruimtefonds, maar ook niet in het Vlaams Parlement. Groen heeft amendementen ingediend op het moment dat het Openruimtefonds op tafel lag, niet om het volledig te oormerken maar vooral om het openruimtefuncties toe te wijzen, en dat is gewoon weggestemd door de volledige meerderheid. Ik begrijp dan ook niet goed dat u hier zegt dat u er zelf voor bent, dat u dat liever zo zou zien, terwijl u hier geen enkel voorstel doet om het te leiden in de richting van een openruimtebeheer. Minister, ik begin me dan ook stilaan af te vragen of u wel lid bent van die Vlaamse Regering. Het lijkt er steeds meer op dat de N-VA zich voor alles wat goed klinkt, bevoegd voelt, maar niet verantwoordelijk. U schuift hier alles af op uw partners. Ik vind dat een zeer bijzondere houding en ik vraag me af wat uw standpunt in dezen is en of u wel degelijk actie zult ondernemen om dat Openruimtefonds toe te leiden naar bestedingen in de open ruimte, zoals u zelf ook aangeeft.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Collega's, dit is een interessant en heel actueel debat. Ik denk dat iedereen het erover eens is dat we onze open ruimte moeten vrijwaren. Dat is in deze commissie al vaak aan bod gekomen.

De open brief van gisteren is een belangrijk signaal. Als natuur- en landbouwverenigingen zich verenigen, wil dat iets zeggen. Hun bezorgdheid betreft de betaalbaarheid van de bouwshift. Ik denk niet dat iemand de bouwshift in vraag stelt, maar het gaat om de betaalbaarheid.

Minister, het is goed dat u die berekeningen hebt opgevraagd, want er is veel mysterie. En ik wil dat even schetsen. In mijn gemeente hebben we de berekening gemaakt. We hebben ons weliswaar op de huidige regeling gebaseerd, want dat is de enige wettelijke regeling die van toepassing is. We hebben dat door raadsmanen laten berekenen. We zouden een woonuitbreidingsgebied voor 0 euro als open ruimte kunnen herbestemmen, want geen enkel perceel is aanpalend aan een weg. Die gevallen tonen aan dat de huidige regeling moet worden bijgestuurd. Dat is terecht. De mensen die denken dat we volgens de nieuwe regeling de volledige marktwaarde moeten betalen, moeten de teksten nog eens nalezen. Er zal rekening worden gehouden met dertien objectieve parameters, zoals de ligging naast een weg of de verwervingswaarde, indien die gekend is. Het is goed wat cijfers en berekeningen hierover te krijgen. Iedereen kan met miljarden euro's strooien, maar de vraag is waarop dit wordt gebaseerd. In het kader van een goed bestuur is het zeker te verantwoorden dat we voor een billijke vergoeding gaan.

Het Openruimtefonds verhit hier de gemoederen. Elk lokaal bestuur moet zijn verantwoordelijkheid nemen. Ik zal dat als lokaal bestuurder alvast doen. Wij zullen ervoor zorgen dat de middelen voor de open ruimte worden gebruikt. Dat is de achterliggende idee. Gemeenten met meer open ruimte hebben een andere kostenstructuur. We zullen dat fonds concreet gebruiken om onze open ruimte te bewaren en te bewaken.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck, mag ik u vragen af te ronden?

Inez De Coninck (N-VA): Minister, ik wil even terugkomen op wat in verband met de betaalbaarheid is aangehaald. Vanuit de lokale besturen is er het denkspoor

om met een tegemoetkoming te werken. Bent u bereid na te gaan of een tegemoetkoming van de Vlaamse overheid in functie van de bouwshift naar meer open ruimte en natuur mogelijk is?

Tot slot heb ik nog een gewaagde vraag. Het is daarnet in De Wereld Vandaag op Radio 1 aan bod gekomen en het is gisteren ook in de media geweest. Er is gevraagd een taskforce voor heel het debat op te richten. Hoe kijkt u daarnaar?

De voorzitter: Het is vandaag voor iedereen moeilijk zich aan de timing te houden. Het loopt hier uit en ik zou graag de agenda afwerken.

De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Mijnheer Van den Heuvel, u hebt de geschiedenis van het Openruimtefonds al mooi geschetst.

Mevrouw De Coninck, u hebt dat bevestigd.

Mijnheer Vandenhove, u hebt in uw vraagstelling duidelijk aangegeven dat het Openruimtefonds een compensatie is voor de lagere inkomsten van open ruimte. Er zijn minder inkomsten uit kadastrale inkomens. Het is ook een vergoeding voor het onderhoud van de open ruimte. Eigenlijk is er op zich geen probleem.

Wat de nomenclatuur betreft, heb ik een suggestie. Er groeit een consensus om de koterij in het Gemeentefonds te herbekijken. Dat zal voor een volgende legislatuur zijn, maar er moet wel voorbereidend werk gebeuren. Ik heb een suggestie om de naam te hervormen. Als we dat gewoon een 'voorafname open ruimte' noemen, hoeven we geen verantwoording meer te geven. Van de basisstroom van het Gemeentefonds, 2,86 miljard euro, is 40 procent voorbehouden voor voorafnames. Als we dit vanaf nu een 'voorafname open ruimte' noemen, is het probleem met de nomenclatuur opgelost.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, ik kan me aansluiten bij de bewoordingen over hoe dit een interessant debat is, maar ik heb geen fraai gevoel bij de wijze waarop dit debat loopt.

In het Instrumentendecreet staan duidelijk een aantal instrumenten met richtlijnen om de doelstellingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) te halen, ook met betrekking tot de open ruimte. Op basis van de evaluaties en de reacties zijn we ervan overtuigd dat de schaderegelingen een instrument zijn dat moet worden bijgestuurd. We moeten naar correcte vergoedingen gaan. Als we een eerlijke en betrouwbare overheid willen zijn, is het niet meer dan normaal dat naar de marktwaarde wordt gekeken. Dat betekent niet dat het voor elk gebied of elk woonuitbreidingsgebied de cijfers worden waarmee momenteel her en der wordt gegoocheld. Dat is niet zo, want er zijn een aantal parameters waarmee rekening wordt gehouden om de waarde te bepalen. De waardebepaling van een woonuitbreidingsgebied en van een reservegebied zijn ook nu niet hetzelfde als de waardebepaling van een woongebied. Iedereen die eerlijk tegenover zichzelf is, weet dit. Om die reden zijn hier dertien parameters in opgenomen. Het is niet aan ons om als politici die prijs vast te leggen, maar aan gespecialiseerde landcommissies die deze opdracht hebben gekregen. Ik hoop dat zij die opdracht zeer ernstig nemen.

Als we naar 2040 kijken, wordt gezegd dat de lokale besturen dat eerst in de hand moeten krijgen. Iedereen is het daarover eens, maar we kijken momenteel naar de financiering, met in 2040 eventueel een ondersteuning door de Vlaamse overheid. In de tussenperiode moeten we eerlijk zijn met elkaar. We moeten ervoor zorgen dat Vlaanderen en de gemeenten meer en meer schouder aan schouder

staan om de doelstellingen te kunnen bereiken. Dat een openruimtebeleid de nodige budgetten vraagt, is duidelijk. Het Openruimtefonds past in een discussie over het Gemeentefonds. Dat is in die zin een apart onderdeel.

Mevrouw De Coninck, ik heb uw uitspraken en die van anderen gehoord. We rekenen erop dat de Vlaamse overheid naast de instrumenten ook de nodige ondersteunende middelen voor de gemeenten zal vrijmaken om de doelstellingen effectief te kunnen realiseren. Op dat vlak zijn wij alleszins een partner.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Mevrouw Rombouts, u hebt het een interessant debat genoemd. Ik zal me daar uit beleefdheid bij aansluiten.

Ik heb begrepen dat het 'Openruimtefonds' een verkeerde benaming is. Indien we elkaar dat hier vertellen, is de pagina omgedraaid en noemen we het anders. Dat brengt de oplossing echter geen meter dichterbij.

Mijnheer Vandaele, u hebt gisteren in de media geopperd dat de Vlaamse overheid manieren moet vinden om de gemeenten financieel te stimuleren om dat beleid lokaal vorm te geven. Er moet creatief over die interessante denksporen worden nagedacht.

Minister, bent u bereid dat te doen?

Ik neem overigens akte van het feit dat u de grondwettelijkheid wilt toetsen van een regeling die nog in het Vlaams Parlement voorligt, maar waar de Raad van State al een advies over heeft gegeven. De Raad van State toetst, voor alle duidelijkheid, aan de Grondwet. De vraag is dus aan wie u dat advies hebt gevraagd en wat dit zal bijdragen aan het parlementaire debat.

De volgende vraag is wanneer we de kostprijsberekening mogen verwachten. Ik neem aan dat dit een relevant element zal zijn van het debat dat we zullen voeren op het moment waarop dit in dit huis vorm krijgt.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, de mensen die me bij naam hebben genoemd, geven me eigenlijk te veel eer, maar ik wil hen hiervoor toch bedanken. Het klopt dat de meerderheidspartijen nagaan of we de gemeenten kunnen ondersteunen die nu al plannen hebben om als open ruimte te herbestemmen. Zo stimuleren we de gemeenten niet om te wachten tot de Vlaamse overheid het in 2040 overneemt. Dat is dus iets waar we binnen de meerderheid over nadenken. Het is geen gemakkelijke oefening, want er moeten uiteraard ook middelen zijn en het moet allemaal doenbaar zijn.

Een element is ook wel, denken wij, dat het misschien wel goedkoper is voor Vlaanderen als we die gemeenten die nu al initiatieven nemen, nu al op een of andere manier een schouderklopje kunnen geven. Want we weten allemaal: tegen 2040 zullen de grondprijzen waarschijnlijk hoger zijn, en als Vlaanderen dan volledig het gelag moet betalen, dan is dat ook jammer, terwijl we nu de inspanningen kunnen verdelen tussen de gemeenten en de Vlaamse overheid.

Dat is dus zeker iets waar we met de drie meerderheidspartijen over nadenken, maar waar we nog niet over uit zijn.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Ik denk niet dat ik mee moet gaan in het ideologisch debat, maar het Openruimtefonds, welke naam het ook heeft, was een

compensatie voor de open ruimte. Ik weet niet of die middelen moeten worden geormerkt, want als ik kijk in mijn eigen gemeente naar de recurrente uitgaven, dan zie ik vogelkersbestrijding, onderhoud groene ruimte, doelgroepmedewerkers voor de vogelkersbestrijding, en op dat moment zijn alle middelen van het Openruimtefonds voor het jaar 2021 al opgesoupeerd. Dan heb ik nog niet gesproken over het onderhoud van trage wegen in die open ruimte, dan heb ik niet gesproken over de minderinkomsten in tegenstelling tot bebouwde gebieden. Het mag duidelijk zijn dat dit een compensatie is voor de meerkost die gemeenten hebben voor het kostbaarste goed dat we hebben in Vlaanderen, en dat is onze open ruimte.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Er is toch ergens iets fundamenteel mis in de manier waarop we ons bestuur organiseren, als aan de ene kant alle burgers snakken naar meer open ruimte, en aan de andere kant lokale bestuurders vinden dat ze moeten worden gecompenseerd en vergoed wanneer er open ruimte te veel is in hun gemeente. Ik neem dat niemand persoonlijk kwalijk, maar dat is toch een soort van ontwerpfout in ons systeem dat we wat grondiger zouden moeten bekijken. Wat voor iedereen zeer, zeer wenselijk is, is voor een aantal blijkbaar een geweldige last om te dragen, waar onvoorwaardelijke middelen tegenover moeten staan, want het is toch zo'n miserie om open ruimte te hebben.

Ik wil nog even een vraag stellen aan collega Vandaele, maar die mag niet antwoorden, dus stel ik ze aan minister Demir. Collega Vandaele, ik mag toch aannemen dat wanneer u nu aan het promoten bent dat er middelen bij gaan komen om de financiële lasten van het Instrumentendecreet te compenseren en om de gigantische kost voor het herbestemmen van gronden te compenseren, we achteraf niet, als het ooit wordt goedgekeurd, hetzelfde verhaal gaan horen als wat we de heer Van den Heuvel heel enthousiast hebben horen vertellen. Dat is namelijk: 'U hebt me nu geld gegeven en moei u niet met wat ik ermee doe.' Als u nu pleit voor bijkomende middelen, neem ik aan dat dat wel degelijk geormerkte middelen zullen zijn, die alleen beschikbaar zullen zijn wanneer er ook werkelijk definitief en met ijzeren garanties herbestemmingen naar groene open ruimte zal zijn, en dat we niet nog eens zullen worden gerold zoals we al eens gerold zijn geweest, zoals collega Van den Heuvel zonet met veel enthousiasme verdedigde.

De voorzitter: Collega's, op speciaal verzoek is er een korte pauze. De minister zal zo dadelijk antwoorden.

– De vergadering wordt gedurende enkele minuten geschorst.

Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, er waren heel veel vragen en verschillende tussenkomsten. Dat is goed, dat wil zeggen dat iedereen daar heel duidelijk mee bezig is.

Het is goed dat de benaming niet correct is. Ik veronderstel dat er een amendement komt op het Openruimtefonds en dat we dat niet meer zo noemen. Mijnheer Van den Heuvel, ik begrijp heel goed hoe dat is gegaan tijdens onderhandelingen. Ineens werd het 'Openruimtefonds' genoemd. Ja, dan heb ik gevraagd of we dat dan niet moeten oormerken, of toch ten dele. Neen, dat was allemaal niet nodig, want de lokale besturen waren toch volwassen genoeg om die middelen allemaal op een juiste manier in te zetten.

Voor mij is dat allemaal oké, ik kan daarmee leven, maar dan moeten we het kind misschien toch een andere naam geven, want het zorgt voor verwarring, ook op het terrein, ook bij verschillende mensen die met open ruimte bezig zijn. Iedereen denkt: er is een fonds, er is een Openruimtefonds en daar zitten centen in. Het woord zegt

het zelf, we gaan dat gebruiken voor open ruimte. Dat is nu niet het geval. Als er extra centen zijn voor de lokale besturen en men mag dat gebruiken zoals men denkt dat men het moet gebruiken, ik kan daar allemaal mee leven. Maar dan moeten we daar een andere benaming aan geven. Dan is dat probleem ook al opgelost.

Maar dat lost natuurlijk ons probleem van de bouwshift niet op. Daarover wil ik enkele zaken zeggen. Ik hoor verschillende sprekers zeggen dat er meer geld moet komen vanuit Vlaanderen. Ja, ik hoop dat alle volksvertegenwoordigers hier in deze commissie ook die begroting eens goed bekijken en bekijken hoe het gesteld is met die begroting. Helaas kan ik geen geld bij drukken. Dat geld valt niet uit de boom zoals blaadjes uit een boom vallen. Collega's, ik denk dat we zeer gedisciplineerd zullen moeten zijn, naar het voorbeeld van wat Vlaanderen doet, wat ik ook doe met de RUP's, met de omzetting naar groene gebieden van die 1600 hectare watergevoelige openruimtegebieden (WORG's) enzovoort. Ik denk dat ook lokale besturen dat zullen moeten doen. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Het kan niet zo zijn dat heel die bouwshift getrokken wordt door één niveau, want dan zal er geen bouwshift komen. Dat wil ik ook heel duidelijk stellen. Als lokale besturen en provincies niet meewerken, dan zal dat niet lukken. Ik zie gelukkig een aantal besturen die wel het goede voorbeeld geven. Maar het is een gedeelde verantwoordelijkheid. Ook lokale besturen zullen, binnen de budgetten die ze hebben, middelen moeten vrijmaken om de open ruimte te vrijwaren. Zoals jullie weten, heb ik al een half miljard euro moeten vrijmaken voor de hele droogte- en waterproblematiek. Er vallen nog meer van zulke dossiers op mijn bureau, zoals dat van de zonnepanelen. Op een bepaald ogenblik stopt het wel, ik kan helaas geen geld bij drukken. We gaan dus, zoals collega Vandaele zegt, op een creatieve manier moeten bekijken, met een gedeelde verantwoordelijkheid – en iedereen zal zijn steentje moeten bijdragen – hoe we die bouwshift überhaupt kunnen realiseren. We zullen ook dwingende bepalingen moeten nemen naar de andere niveaus, want anders zal hier niet veel van komen.

Collega Coenegrachts, u vroeg naar het advies. Ik zal wel juridisch advies vragen over de grondwettelijkheid hiervan. Ik wil gewoon niet meemaken wat we meegemaakt hebben met de zonnepanelen, als u weet wat ik bedoel. Ik stel voor dat we dit dossier heel nauwkeurig bekijken met alles erop en eraan, want het moet aan alle juridische toetsen weerstaan. Ik denk dat niemand in deze commissie in 2040 wil meemaken wat ik en natuurlijk vooral de mensen die 'gesjareld' zijn, om het zo uit te drukken, meegemaakt hebben met die zonnepanelen. Dat is niet voor herhaling vatbaar. Daarom, collega Coenegrachts, denk ik dat het goed is en dat u het moet toejuichen dat ik daar juridisch advies over vraag en dat ik daarna de tijdslijn naar 2040 uitteken.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Ik wil enkele dingen rechtzetten. Mij voorstellen als iemand die niet zou denken aan de gemeenten, is volgens mij compleet verkeerd. Ik denk daar ook aan. Maar ik denk dat het wel belangrijk is dat we de zaken duidelijk stellen. Ik heb trouwens niet gepleit voor het oormerken van het Openruimtefonds. Ik heb heel duidelijk de link aangegeven tussen de 0 procent die er nu is, met regels, en de 100 procent, wat het uiterste zou zijn. Mijn bedoeling was helemaal niet om het te hebben over die zo fundamentele bouwshift. Daar zullen we wel andere gelegenheden toe hebben, misschien morgen al in de plenaire vergadering. Ik wilde het hebben over het Openruimtefonds en een aantal uitspraken die daarover gedaan werden. In de oppositie moet men altijd heel bescheiden zijn. Als mijn vraag ertoe bijgedragen heeft dat het beestje nu de juiste naam krijgt, dan is het stellen van deze vraag toch nuttig geweest.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de handhaving van het verbod op het gebruik van warrelnetten in de recreatieve visserij – 2561 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik zal mijn vraag wat inkorten, dat zal u blij maken.

Minister, begin maart werd, voor de kust van Oostduinkerke, een bruinvis die verstrikt geraakt was in een warrelnet, op het nippertje gered. Enkele dagen voordien had een andere bruinvis wat minder geluk: hij werd dood aangetroffen.

Sinds maart 2015 is het gebruik van warrelnetten voor recreatieve visserij verboden. Wij hebben daar destijds hard voor geijverd, omdat warrelnetten niet alleen gevaarlijk zijn voor zeezoogdieren en voor vissen maar zelfs voor mensen. Het is uiteraard belangrijk dat dit verbod wordt nageleefd en dat het ook wordt gehandhaafd. Natuurinspectie is daarvoor bevoegd.

Uit een schriftelijke vraag van collega Tommelein van 22 januari 2020 bleek dat er één ambtshalve controle per jaar werd uitgevoerd door Natuurinspectie in de periode 2017-2019. Daarnaast werd blijkbaar slechts één melding gedaan van het gebruik van een warrelnet. Uiteraard zijn die warrelnetten niet de enige doodsoorzaak van die bruinvissen, maar we weten uit het verleden dat ze wel degelijk een aanzienlijke rol spelen.

Ik heb een aantal vragen hierover, minister.

Werden er in 2020 controles gedaan door Natuurinspectie op die warrelnetten? Wat waren de resultaten?

Bent u van mening dat er extra inspanningen nodig zijn om het verbod te controleren en te handhaven?

Is het volgens u noodzakelijk om de opleiding van de inspecteurs bij te sturen en misschien wat meer in te zetten op de materiaalkennis over de verschillende soorten netten die gebruikt worden? Sommigen beweren namelijk dat niet iedereen die warrelnetten kan onderscheiden van andere. Mij verbaast dat, want ik kan dat onderscheid wel maken. Denkt u dat het nodig is dat hierover meer informatie verschaft wordt aan de inspecteurs?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Vandaele, in 2020 werd een controle uitgevoerd op basis van een melding van het vermoedelijke gebruik van warrelnetten op het strand van Nieuwpoort. De aanwezige netten waren echter geen warrelnetten maar platte netten. Zoals u weet, zijn platte netten rechthoekige netten die horizontaal op het strand aan drie zijden verankerd worden. Het gebruik daarvan is toegestaan.

In maart van dit jaar werd er ook een controle gedaan in Nieuwpoort, samen met de scheepvaartpolitie, opnieuw op basis van een melding. Het betrof de netten waarin een bruinvis was gestrand die op het nippertje gered kon worden. Deze netten waren opgesteld als platte netten maar waren vervaardigd uit oude warrelnetten. Een van deze netten werd dan ook in beslag genomen omdat het

'platte net' zo lang was dat bij opkomend tij het midden van dat platte net feitelijk beschouwd kon worden als staande wand en dus fungeerde als kieuwnet.

Zijn er extra inspanningen nodig om het verbod op warrelnetten te controleren? Noch de Europese verordening noch de uitvoeringsbesluiten beschrijven de twijndikte. Ook het besluit van de Vlaamse Regering van 2015 beschrijft de twijndikte van de netten niet. Dat betekent dat er vandaag feitelijk geen solide juridische grond bestaat om platte netten, vervaardigd uit warrelnetten, in beslag te nemen. Dat betekent dat we dit toch wel zullen moeten bekijken.

Als we dit vanuit wetgevend oogpunt bekeken hebben – en dan kom ik tot uw derde vraag – houdt dit sowieso in dat we voor de inspecteurs die zich hiermee bezighouden, meer zullen moeten inzetten op de nodige knowhow en kennis.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dank u wel voor uw antwoord, minister. In 2020 noteerden we een twintigtal dode bruinvissen voor onze kust. Als ik het me goed herinner, is dit wel degelijk minder dan in de periode voor het verbod op warrelnetten. Dat verbod lijkt me dus in elk geval een goede zaak. Als u verder de vinger aan de pols houdt, zijn we daar blij mee.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het advies van de Minaraad, de SALV en de SERV over de stroomgebiedbeheerplannen – 2567 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Het advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) over het ontwerp van de derde stroomgebiedbeheerplannen bevat een zeer groot aantal fundamentele bemerkingen, wat niet verrassend is.

De resultaten van de tweede stroomgebiedbeheerplannen zijn teleurstellend. Er is wel vooruitgang voor een aantal parameters, maar het doel om de goede toestand in 17 speerpuntgebieden in 2021 te bereiken, werd in geen enkel speerpuntgebied gehaald, en in 48 oppervlaktewaterlichamen is er sprake van achteruitgang. De waterlopen in Vlaanderen behoren tot de vuilste van Europa.

Het is dan ook logisch dat de raden unaniem het verlaagde ambitieniveau van het plan sterk betreuren. Er is volgens de adviesraden meer vooruitgang mogelijk, zelfs met dezelfde middelen. Dit kan via het principe van doorwerking. Dat betekent door de resultaten van de tussentijdse analyse van de tweede stroomgebiedbeheerplannen te laten doorwerken naar concrete acties en maatregelen en door systematisch links te leggen tussen status, druk en maatregelenprogramma.

Het stroomgebiedbeheerplan zou eenduidige links moeten leggen tussen de status van de waterlichamen, de drukken die op die waterlichamen uitgeoefend worden en de maatregelen om die drukken te remediëren. Daartoe zou de afstand tussen de huidige en de gewenste toestand in beeld moeten worden gebracht, de zogenaamde gap. Die doelafstand zou vervolgens verdeeld kunnen worden tussen de relevante bronnen, de reductiedoelen. Ten slotte dient het plan maatregelen te

bevatten om de doelafstand te overbruggen, ook voor hydromorfologische maatregelen.

De raden vragen grondige hervormingen in het waterzuiveringsbeleid. Zelfs na alle inspanningen van de afgelopen decennia zijn de huishoudens immers nog steeds verantwoordelijk voor 20 procent van de stikstof en 50 procent van de fosfor in het oppervlaktewater. De stijging van de rioleringsgraad verloopt te traag, de zuiveringsgraad vlakt af en de onderhoudskosten stijgen. Het tempo waarop de zuiveringsgraad toeneemt, daalt al tien jaar.

Uit de evaluatie van de vorige plannen blijkt duidelijk dat die te vrijblijvend waren. Uit de voortgangsrapportage van 2019 blijkt immers dat 43 procent van de gemeentelijke saneringsprojecten uit de tweede stroomgebiedbeheerplannen, vastgesteld in 2015, en 23 procent van de projecten uit het eerste plan, vastgesteld in 2010, nog niet in uitvoering waren.

Minister, de raden vragen om systematisch de link te leggen tussen status, druk en maatregelenprogramma. Voor landbouw en industrie vragen ze een kosten-effectief maatregelenprogramma op te maken om de doelafstand voor stikstof en fosfor te dichtten. Ze vragen om soortgelijke oefeningen op te zetten voor andere parameters en om actiefiches te vervolledigen. Op welke manier zult u de hiaten in het maatregelenprogramma proberen weg te werken?

Op korte termijn stellen de raden voor te onderzoeken om nieuwbouw zonder riolering door het afleveren van een nieuwe omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen onmogelijk te maken, zolang er geen riolering ligt die aangesloten is of zolang ze geen individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA) kunnen aanleggen. Zult u ingaan op deze voorstellen?

De raden stellen voor om de doelstellingen zoals die opgenomen zijn in de stroomgebiedbeheerplannen, effectief bindend te maken voor rioolbeheerders. Dit impliceert dat eenduidig de link wordt gelegd tussen de saneringsplicht die bij de drinkwatermaatschappijen rust en de realisatie van deze doelstellingen. Zult u ingaan op dit voorstel?

De raden vragen meer transparantie over en garanties voor een correcte besteding van de middelen die verzameld worden via de waterfactuur. Ze vragen om in de omzendbrief de mogelijkheid te schrappen, of minstens te beperken, dat deze middelen ook kunnen worden besteed aan het herstel van de bovenbouw in oorspronkelijke toestand of de aanleg van een nieuwe bovenbouw. Zult u ingaan op deze voorstellen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Het openbaar onderzoek over de stroomgebiedbeheerplannen werd op 14 maart afgesloten, twee weken geleden dus. Naast het advies van de Minaraad, de SERV en de SALV heeft de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) meer dan 840 bezwaarschriften en adviezen ontvangen. Dat is een heel pak. Bovendien kunnen gemeenten ook nog eens tot en met 26 maart de bezwaarschriften overmaken die bij het college zijn ingediend. Dat zal daar dus ook nog bij komen.

Al die adviezen en bezwaren hebben ook het recht, denk ik, om op een grondige manier te worden geanalyseerd en verwerkt. Dat zal ook de nodige tijd vragen. Het gaat over 840 bezwaarschriften, dus een heel pak. De CIW behandelt die adviezen en bezwaarschriften. Normaal gezien is dat tegen eind juni. Voorafgaand worden de bekkenspecifieke delen nog besproken binnen de bekkenoverlegstructuren. In de zomerperiode worden de documenten dan technisch verder op punt gesteld en wordt ook het definitieve plan-MER (milieueffectrapport) verder

afgewerkt. Dat betekent – en dat is eigenlijk mijn grote boodschap – dat elk bezwaar grondig zal worden geanalyseerd en dat we dat plan dan ook zeer grondig zullen bijstellen. Ik denk dat ik daar heel duidelijk over ben.

Pas na de zomer wordt het volledige dossier dan aan mijn kabinet overgemaakt. De doelstelling is om dit dossier voor 22 december van dit jaar op de agenda van de Vlaamse Regering te zetten. Het spreekt echter voor zich, denk ik, dat we het beheerplan grondig zullen moeten aanpassen.

Zoals net gezegd: de analyse van de bezwaren uit openbaar onderzoek van de stroomgebiedbeheerplannen is aan de gang. De suggestie die u doet in uw tweede vraag, vind ik zeer oké. We zullen die dus ook meenemen en onderzoeken.

Ik deel ook de vaststelling van de adviesraden dat de doelstellingen op het vlak van sanering en waterzuivering en de effectieve realisatie sterker aan elkaar zouden moeten worden gekoppeld. Ik ben zelf ook een voorstander van meer responsabilisering op dat gebied. De concrete uitwerking daarvan zullen we ook verder voorbereiden, maar nogmaals, ik ga nog niet te veel voorafnames doen op de verwerking van de opmerkingen die tijdens het openbaar onderzoek zijn geformuleerd. Ik voel echter eigenlijk wel veel voor uw suggesties.

Zoals aangeven in het regeerakkoord, zullen we de financieringssystemen voor de gemeenten hervormen naar een meer resultaatgerichte aanpak, met sterk vereenvoudigde procedures en meer responsabilisering in de taakverdeling tussen de VMM en de rioolbeheerders. Zoals gezegd, is het voorbereidende werk aan de gang. We verwachten het resultaat tegen eind dit jaar. De suggestie van de raden zal daarbij zeker worden meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Dat klinkt me als muziek in de oren. Ik ben er heel tevreden over dat u aangeeft dat u die stroomgebiedbeheerplannen ernstig zult bekijken en dat daar grondige wijzigingen aan zullen gebeuren. Het stemt me ook tevreden dat u de vraag om een omgevingsvergunning te weigeren als er geen riolering ligt, ook zeer ernstig overweegt. Ik denk dat dat een belangrijke maatregel is, die heel wat voordelen met zich meebrengt.

Ik heb echter nog een tweede suggestie. Wat ook opviel aan de kaarten van die stroomgebiedbeheerplannen, is dat de inspanningen die worden geleverd in Oost- en West-Vlaanderen om de waterkwaliteit te verbeteren, eigenlijk minimaal zijn. Als die stroomgebiedbeheerplannen zouden worden uitgerold zoals die nu zijn opgesteld, zou de waterkwaliteit er nauwelijks verbeteren, omdat de middelen vooral worden geconcentreerd op een aantal andere bekkens elders in Vlaanderen. Minister, ik zou dus toch willen vragen om dat ook grondig te bekijken en ervoor te zorgen dat ook in Oost- en West-Vlaanderen de kwaliteit van de waterlopen kan verbeteren, dat er ook voldoende inspanningen en middelen naartoe gaan om daaraan te werken. Op dit moment is dat immers niet het geval. Dat zit niet in het voornemen zoals dat nu in de plannen in openbaar onderzoek zit, en dat lijkt me eigenlijk toch wel een groot hiaat te zijn.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Schauvliege, ik begrijp wat u bedoelt. Dat stuk rond West- en Oost-Vlaanderen was ook mij een doorn in het oog. Vandaar dus ook mijn boodschap dat we het zeer grondig zullen bijsturen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Hulle aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de klimaatrobustheid van de Vlaamse bossen – 2587 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Van Hulle heeft het woord.

Bart Van Hulle (Open Vld): Voorzitter, minister, in Vlaanderen zijn er verschillende subsidiemogelijkheden voor bebossing. Om subsidies te verkrijgen moeten er hoofdzakelijk planten worden geplant van een lijst opgemaakt door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), een limitatieve lijst van soorten en herkomstgebieden. Door het veranderende klimaat is het misschien interessant of verstandig of noodzakelijk om die lijst uit te breiden qua soortenkeuze en eventueel herkomst. Recent zijn er een aantal uitbreidingen geweest. Dan denk ik aan een aantal soorten van Franse herkomst.

Minister, ik kan mijn vragen eigenlijk terugbrengen tot één grote vraag: hoe staat u tegenover een eventueel herevalueren en uitbreiden wat de keuze qua soorten en herkomsten betreft?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega, het lijkt me vanzelfsprekend dat we voor klimaatrobuste bomen gaan. Dat wil ook zeggen dat we ook zullen moeten kijken naar andere herkomsten. We hebben al wat aanpassingen gedaan aan de INBO-lijst van aanbevolen herkomsten, waarnaar u verwees. Dat is recent doorgevoerd, met name in mei 2020. Dat betekent ook dat die aanpassingen pas na twee jaar een effect zullen hebben. Bebossers kunnen zich uiteraard nu ook al bevoorraden met plantgoed uit het buitenland, maar ik weet dat dit in de praktijk weinig gebeurt, waardoor het effect momenteel nog niet meetbaar is. Wij kijken op dat vlak inderdaad enigszins naar Frankrijk, en ook naar Zuid-Duitsland. Ik moet zeggen dat men dat bij de administratie, zeker bij het INBO, altijd wel op de voet heeft gevolgd. Zodra we de lijst verder moeten aanpassen – en dat zal elk jaar wel het geval zijn –, dan zullen we dat ook doen.

De voorzitter: De heer Van Hulle heeft het woord.

Bart Van Hulle (Open Vld): Minister, dank u. Ik wil de suggestie doen om ook even te kijken naar de soortenkeuze. Het gaat over een veertigtal soorten die de jongste jaren toch wel worden bedreigd. Bij de es is dat bijvoorbeeld door *Chalara fraxinea*. Daardoor zou de es in Vlaanderen kunnen verdwijnen. Misschien is het wel interessant dat er een aantal soorten bij komen. Dan denk ik bijvoorbeeld aan de tamme kastanje. Misschien kan deze optie worden meegenomen en even aan de specialisten van het INBO worden voorgelegd.

De voorzitter: Mag ik deze vraag als afgehandeld beschouwen?

Bart Van Hulle (Open Vld): Ja, dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.